
December 2024

Erfaringer med Joannahuset

Et krisecenter for børn og
unge

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-541-6

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1 SAMMENFATNING	5
Formål og arbejdsspørgsmål	7
Afgrænsning	9
Hovedresultater	9
Læsevejledning	17
KAPITEL 2 JOANNAHUSETS FORMÅL OG MÅLGRUPPE	18
Ungekrisecentrets formål og tilbud	18
Behovet for et ungekrisecenter	20
Baggrundsoplysninger om de unge	22
Sociale, familiære og personlige forhold	23
Kontakt til kommunen	27
Fire unge med kontakt til Joannahuset	28
KAPITEL 3 FORSTÅELSER AF UNGE I KRISE OG BØRNESYN	32
Forståelse af unge i akut krise	32
Joannahusets børnesyn	39
KAPITEL 4 HUSLY OG ERFARINGER MED ÆNDREDE REGLER	44
Målgruppe for husly	44
Hvor mange får husly?	45
Husly i 48 timer uden eksplicit samtykke	45
Husly i op til 14 dage	47
Husly ned til 12 år	51
Forældrenes status når deres barn er i Joannahuset	52
Juridiske muligheder for tilknytning af boligindsats	55
KAPITEL 5 ERFARINGER MED JOANNAHUSETS RÅDGIVNING	56
Joannahusets rettighedsbaserede rådgivning	56
Unge s erfaringer med rådgivningen	57
Forældres erfaringer med rådgivningen	62
Kommuners erfaringer med rådgivningen	66

KAPITEL 6	ERFARINGER MED JOANNAHUSETS BROBYGNING	68
	Joannahusets brobyggende aktiviteter	68
	De unges erfaringer med brobygning	71
	Kommuner og forældres erfaringer med brobygning	73
	Joannahusets kontakt med andre aktører	73
	Kontakt mellem Københavns Politi og Joannahuset	75
BILAG 1	UNDERSØGELSENS METODE	77
BILAG 2	JOANNAHUSETS RÅDGIVNING	86
BILAG 3	DATA FRA JOANNAHUSET	92

KAPITEL 1

JOANNAHUSET

Ungekrisecentret Joannahuset er et tilbud til unge under 18 år i akut krise eller kriseliggende situationer, hvor de døgnet rundt kan ringe eller møde personligt op og få omsorg, rådgivning og husly.

Joannahuset er tiltænkt unge som eksempelvis på grund af omsorgssvigt, overgreb, eller mistrivsel derhjemme, befinder sig i krise og kan være i fare for at ende i forskellige former for hjemløshed.

Sammenfatning

Social- og Boligministeriet har bedt Ankestyrelsen om at belyse erfaringer med ungekrisecentret Joannahuset.

Joannahuset blev oprindeligt etableret som en forsøgsordning efter serviceloven § 184 (barnets lov § 206) og med støtte fra midler i aftalen for 2020-2023 på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet, de såkaldte SSA-midler. Siden er Joannahuset med SSA aftalen i 2023-2026 fortsat i en ny forsøgsordning efter barnets lov § 206. Der er ydermere med SSA aftalen for 2024-2027 afsat midler til fortsat at understøtte forsøget med Joannahuset samt etablere et nyt ungekrisecenter i Vestdanmark.

Ny forsøgsgodkendelse

Social- og Boligministeriet godkendte den 1. januar 2024 en ansøgning fra Joannahuset om et nyt forsøg efter barnets lov § 206, hvor rammerne for ophold på ungekrisecentret blev ændret¹.

Joannahuset ansøgte om at etablere seks sengepladser, hvor unge i alderen 12-17 år med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren kan få ophold i syv døgn med mulighed for, i særlige tilfælde, at forlænge opholdet med yderligere syv døgn. Som en del af forsøgsordningen ansøgte Joannahuset om, at unge kan selvvisiteres til en sengeplads i op til 48 timer uden eksplicit samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, men med orientering af denne.

Det betyder, at der fra den 1. januar 2024 skete en ændring i rammerne for Joannahusets tilbud om husly til unge. Joannahuset kan nu tilbyde husly:

- i 48 timer, med orientering af forældremyndighedsindehaver, men uden krav om eksplicit samtykke
- i op til syv dage, med mulighed for i særlige tilfælde at forlænge opholdet med yderligere syv dage (tidligere fem dage med mulighed for forlængelse i yderligere to dage)
- til unge ned til 12 år (tidligere ned til 14 år)

¹ Godkendelse af forsøg efter § 206 i barnets lov (sm.dk)

RAMMER FOR JOANNAHUSET

Joannahuset har med forsøgsordningen efter § 206 i barnets lov tilladelse til at fravige anbringelsesbestemmelserne, således at unge i alderen 12-17 år kan få husly på ungekrisecenteret i en afgrænset periode på op til 14 dage.

Som en del af forsøgsordningen kan unge opholde sig i Joannahuset i op til 48 timer uden eksplicit samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, men med orientering af denne. Der skal dermed indhentes et forudgående samtykke fra barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver i de tilfælde, hvor opholdet vil vare ud over 48 timer.

Forsøgsordningen forudsætter, jf. forsøgsgodkendelsen, at socialtilsynet godkender tilbuddet som anbringelsessted efter barnets lov, jf. § 5, stk. 1, i lov om socialtilsyn. Hvorvidt tilbuddet kan godkendes som anbringelsessted beror således på socialtilsynets vurdering og afgørelse.

Målgruppe af børn og unge

Joannahusets tilbud om husly er afgrænset til unge i alderen 12-17 år, som er i akut krise eller i kriselignende situationer. Tilbuddet om husly omfatter ikke unge med svære psykiske udfordringer, voldelig eller udadreagerende adfærd eller unge med svære misbrugsproblemer. I alle tilfælde, hvor Joannahuset bliver vidende om, at en ung har tungere problemstillinger, herunder misbrug eller psykiske lidelser, skal krisecentret henviser til den unges handlekommune².

Målgruppen for Joannahusets øvrige tilbud om omsorg og rådgivning er alene afgrænset til unge mellem 12 og 17 år og kan ifølge Joannahuset også inkludere unge med misbrug eller psykiske udfordringer.

Tidligere erfaringsopsamling

I 2022-2023, da Joannahuset fungerede under de forhenværende rammer for husly, gennemførte Ankestyrelsen en undersøgelse, der så på: (1) Joannahusets, kommunernes og Ankestyrelsens handlemuligheder i den, på det tidspunkt, aktuelle lovgivning; (2) unges brug og oplevelse af Joannahuset som et

² Godkendelse af forsøg efter § 206 i barnets lov (sm.dk)

sted at henvende sig i akut krise eller kriselignende situationer; og (3) Joannahuset og udvalgte kommuners oplevelse af deres samarbejde³.

Undersøgelsen fra 2023 viste blandt andet, at både kommuner og Joannahuset oplevede, at de daværende regler om, at unge højst måtte have husly i fem dage med mulighed for i særlige tilfælde at forlænge med to dage, var kort tid til at finde den rette løsning til de unge. Undersøgelsen viste også, at Joannahuset oplevede, at der manglede mulighed for, at unge kan være anonyme i op til 48 timer, når de efterspørger husly hos Joannahuset, samt at alderskravet ved husly burde sænkes.

FORMÅL OG ARBEJDSSPØRGSMÅL

Denne erfaringsopsamling er en del af de politiske aftaler om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet i 2020 og 2022⁴. Ud over de ændrede rammer skal erfaringsopsamlingen belyse Joannahusets ungemålgruppe, deres rådgivningstilbud samt brobygning med øvrige og eksisterende tilbud.

Formålet med erfaringsopsamlingen er at belyse følgende spørgsmål:

- 1)** Hvad karakteriserer Joannahusets børne- og ungemålgruppe?
 - 1a)** Hvor mange gange har Joannahuset rettet henvendelse til enten Social- og Boligstyrelsen eller Social- og Boligministeriet, fordi der er sket ændringer i ungekrisecentrets grundlag, eller fordi forsøget har vist sig at have utilsigtede konsekvenser?
- 2)** Hvad er Joannahuset, unge, kommuner og forældres foreløbige erfaringer med de ændrede rammer for husly?
 - 2a)** Hvordan er mulighederne i den nuværende lovgivning for at tilknytte en boligindsats til Joannahusets eksisterende opgaver?

³ [Ankestyrelsens undersøgelse om ungekrisecenteret Joannahuset – Ankestyrelsen \(ast.dk\)](#)

⁴ Joannahuset fik med SSA-aftalen for 2022-2025 midler til en udvidelse af det eksisterende rådgivningstilbud i form af mulighed for frivilligvenner, mentorer og/eller besøgsfamilier.

3) Hvad er Joannahuset, kommuner, unge og forældres erfaringer med Joannahusets rådgivningstilbud og brobygningen mellem Joannahusets tilbud og øvrige, eksisterende støtte og rådgivningstilbud?

3a) I hvilket omfang har Københavns Politi været i kontakt med Joannahuset og haft fysisk fremmøde på ungekrisecentret?

METODE OG DATAGRUNDLAG

For at besvare arbejdsspørgsmålene har vi foretaget:

Interview:

- Gruppeinterview med leder og medarbejdere i Joannahuset.
- Gruppeinterview med ledere og medarbejdere i tre kommuner. Det drejer sig om København, Tårnby og Gentofte kommune.
- Fire interview med unge, der har været i kontakt med Joannahuset.
- Fem interview med forældre til unge, der har været i kontakt med Joannahuset.

Informanterne trækker på erfaringer tilbage fra krisecentrets åbning i august 2020 og frem til interviewtidspunktet i maj-august 2024.

Sagsgennemgang:

- Kvalitativ gennemgang af otte sager, hvor Joannahuset har underrettet om unge til Ankestyrelsen. Sagerne er fra 2023-2024 og udvalgt så de dækker en variation i forløb og problemstillinger.

Øvrig dataindsamling:

- Data og skriftligt materiale fra Joannahuset.
- Data fra Københavns Politi.

Læs mere om undersøgelsens metode og datagrundlag, herunder rekruttering af informanter, i bilag 1.

AFGRÆNSNING

Ankestyrelsens opgave har været at opsamle og formidle erfaringer fra de forskellige parter og *ikke* at vurdere Joannahusets praksis eller vægte de forskellige aktørers udsagn.

Interviewene afdækker forskellige perspektiver, som forældre, unge, kommuner og Joannahuset har på undersøgelsesspørgsmålene, men ikke hvor udbredte deres oplevelser er. Vi kan derfor ikke sige, at resultaterne er repræsentative for alle de unge, forældre og kommuner, der har erfaringer med ungekrisecentret.

Det skal også bemærkes, at sagerne, der indgår i den kvalitative sagsgennemgang, er udvalgt af en samlet mængde sager, hvor Joannahuset har underrettet om unge til Ankestyrelsen⁵. Vi kan ikke opstille en præcis beskrivelse af, hvad der systematisk kendetegner disse sager. Der er imidlertid et vis mønster i, at der tidligere i sagernes forløb er underrettet til handlekommunerne, men at de unge fortsat står i situationer, som har givet personalet i Joannahuset anledning til bekymring, hvorfor de underretter direkte til Ankestyrelsen. Sagerne kan derfor ikke ses som repræsentative for det brede udsnit af unge, der søger støtte i Joannahuset.

HOVEDRESULTATER

I det følgende præsenterer vi de overordnede resultater i erfaringsopsamlingen.

Brugerne af Joannahuset

Tal fra Joannahuset viser, at siden de åbnede i august 2020 og frem til april 2024 har krisecentret modtaget 756 fysiske henvendelser, hvoraf 625 unge er startet i et rådgivningsforløb. Antallet af henvendelser og rådgivningsforløb er steget hvert år⁶. Der er 236 unge, der har fået husly i Joannahuset i perioden december 2020 frem til august 2024.

Joannahuset oplyser ud fra deres registreringer, at brugerne af Joannahuset er karakteriseret ved, at størstedelen af dem er mellem 15 og 17 år (68 procent) og bor hos deres forældre (71 procent). Hver femte ung, der har henvendt sig, er anbragt uden for hjemmet. 35 procent af de unge angiver, at de

⁵ Det er muligt at underrette direkte til Ankestyrelsen. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor underretter ikke kender den unges kommune eller ikke oplever, at kommunen handler tilstrækkeligt (ast.dk).

⁶ I 2021 var der henholdsvis 178 fysiske henvendelser og 124 rådgivningsforløb. Til sammenligning var der i 2023 henholdsvis 245 fysiske henvendelser og 206 rådgivningsforløb.

lever i en form for hjemløshed, og 43 procent af de unge angiver, at de er udsat for psykisk og/eller fysisk vold i hjemmet. 65 procent af de unge angiver til Joannahuset, at de har en sag i kommunen.

De unge står i forskellige kriser, når de kommer til Joannahuset

De unge, der kommer til krisecentret, kan stå i forskellige kriser, men det, der ifølge Joannahuset overordnet kendetegner de unge, er, at de oplever, at de unge ikke længere selv kan håndtere deres situation og derfor rækker ud efter hjælp. De interviewede unge, som alle har haft forløb med både omsorg, husly og rådgivning i Joannahuset, fortæller, at de har kontaktet Joannahuset i forbindelse med, at der gradvist er sket en forværring af deres situation. De fortæller på forskellig vis om konflikter i hjemmet, som har stået på over længere tid, psykisk lidelse, mistrivsel i anbringelse og boligforhold, der bryder sammen, og som til sidst resulterer i en akut situation, som får dem til at kontakte Joannahuset. På samme vis ser vi i sags gennemgangen unge, som kommer i kontakt med Joannahuset efter længerevarende forløb med komplekse problemstillinger, såsom hjemløshed og overgreb.

Kommuner og forældre oplever, at der er behov for et krisecenter til unge, men at de unge i Joannahuset ikke altid er i akut krise

De interviewede kommuner oplever på den ene side, at der er unge med typer af kriser, hvor ophold i Joannahuset er nyttigt og relevant. På den anden side ser kommunerne også unge, som de vurderer ikke er i 'akut' krise. Det kan være unge med familiekriser, hvor kommunerne oplever, at et ophold på et krisecenter ikke er den rette løsning. De deler ikke nødvendigvis de unge og krisecentrets vurdering af bekymringsniveauet, og de kan have en oplevelse af, at den unges ophold på krisecentret står i vejen for de indsatser, kommunen selv har sat i gang eller påtænker at sætte i gang.

Nogle af de interviewede forældre er ligeledes uforstående over for, at et krisecenter skulle være den rette løsning for deres barn. Forældrene kan opleve, at deres barns kontakt til Joannahuset har forværret deres og barnets indbyrdes relation, og forældrene er ikke altid enige i formålet med støtten fra Joannahuset. Andre forældre oplever omvendt, at krisecentret har været det rette tilbud i den krisesituation, deres barn har stået i.

I interviewene med de forskellige informanter kommer det derfor til udtryk, at de kan se forskelligt på, hvilke kriser de unge står med, omfanget af kriserne, og hvorvidt de unges situationer er akutte.

Forskellige børnesyn kommer til udtryk

Selvom der er enighed om, at der er behov for et krisecenter til unge, så er der forskellige opfattelser af, hvornår unge er i akut krise og hvilke løsninger, der er de rette for de unge. Der er derfor også forskellige opfattelser af, hvad der bør være formålet med Joannahusets støtte. Joannahuset fortæller, at de ser det som deres opgave at varetage de unges interesser og at bringe de unges stemme frem i sagerne, men at det er kommunens opgave at vurdere, hvad der er til barnets bedste. Kommunerne og forældrene oplever omvendt, at krisecentret i deres børnesyn ikke får taget højde for de unges muligheder for selv at vurdere, hvad der er det bedste for dem på den lange bane. Samtidig oplever de, at der ikke tages højde for, at de unge ikke er "øde ø'er", men er relationelt forbundne og afhængige af de aktører, der står rundt om, herunder særligt forældrene.

HENVENDELSER FRA JOANNAHUSET ANGÅENDE DERES GRUNDLAG

Joannahuset har siden dets etablering i 2020 henvendt sig til Bolig- og Socialstyrelsen samt Bolig- og Socialministeriet fire gange angående ændring i eller forespørgsel til deres grundlag.

Krisecentret har henvendt sig en gang for at oplyse om at de den 1. juni 2024 overgik til at være en fond. To henvendelser har handlet om, at Joannahuset har ønsket præcisering af, om rådgivning må strække sig ind i natte-timerne og forespurgt om deres muligheder for revisitering af unge til husly. Den sidste henvendelse har været en forespørgsel om dispensation fra den tidligere maksimale grænse på op til syv dages husly.

Foreløbige erfaringer med de ændrede regler for husly

Efter de ændrede regler for husly er taget i brug den 8. februar 2024 og frem til den 13. august 2024, har 53 unge haft husly på krisecentret. Da der er tale om en afgrænset periode, er der også tale om begrænsede erfaringer.

Joannahuset, kommuner og unge oplever, at muligheden for de op til 14 dages husly giver bedre ro til at finde løsninger. Joannahusets foreløbige erfaringer med de nye regler for husly er gode. De oplever, at de nye regler giver bedre tid for de unge og forældre til at lande i situationen, før der skal gives samtykke til husly. Muligheden for husly i syv dage med mulighed for forlængelse i yderligere syv dage skaber, ifølge Joannahuset, bedre ro til at finde en langsigtet løsning på den unges situation.

Kommunerne oplever også, at den længere huslyperiode, i de sager hvor en ung står i en åbenlys akut krise, kan give dem bedre tid til at hjælpe de unge med at finde den fortsatte løsning. På samme vis er de unge glade for muligheden for husly op til 14 dage. De unge fortæller, at de værdsætter husly i Joannahuset, og at de ser det som et rart og trygt sted, hvor de oplever sig mødt og lyttet til. De unge fortæller, at alternativet til Joannahuset kan være flygtige og utrygge løsninger, eller i deres netværk, hvor relationerne kan være konfliktprægede.

Kommuner og forældre oplever, at de unges faste relationer kan komme under pres

Kommunerne ytrer samtidig en bekymring for, at de unges hverdag brydes i for lang tid på grund af ophold på et krisecenter. Det gælder de unge, hvor kommunen vurderer, at de unge ikke står i akutte situationer, der berettiger et krisecenterophold. Samtidig ser de, på vegne af ungekrisecentret, en udfordring i, når forældre ikke samtykker til husly og ønsker at afhente deres barn, og barnet modsætter sig. Visse af forældrene, vi har talt med, udtrykker, at det er svært at stå med forældremyndigheden og ansvaret for deres barn, når de samtidig ikke oplever i praksis at kunne påtage sig ansvaret. Det, når barnet er i Joannahuset eller på egen hånd forlader krisecentret.

Efter de nye regler for husly er trådt i kraft, har unge på 12-13 år mulighed for at få husly i Joannahuset. Ud af de 53 unge, der har haft husly efter de nye regler, har 10 unge været 12-13 år. Blandt kommunerne er der bekymring for, om de helt unge får for stort et ansvar i forhold til at tage hånd om dem selv når de er i Joannahuset, og for at de kommer i kontakt med et miljø, som de er for unge til at begå sig i. Joannahuset fortæller, at de, særligt i forhold til de helt unge ned til 12 år, har skærpet deres fokus på dialogen med forældrene, herunder om skolegang, fritidsaktiviteter og faste aftaler med børnene.

Juridiske muligheder for at tilknytte en boligindsats til Joannahuset

Ved den foreslåede ordning vil Joannahuset kunne visitere barnet eller den unge til en bolig uden inddragelse af den ansvarlige kommune. Det vil betyde, at kommunen ikke vil kunne tilbyde den unge den nødvendige, sammenhængende støtte og hjælp. Det vil også betyde, at der ikke er entydighed i, hvem der har ansvaret for at følge op på de unges trivsel og udvikling. Det er som udgangspunkt forældremyndighedsindehaver,

jf. § 2 i forældreansvarsloven, og kommunerne, jf. § 97 i barnets lov, som har ansvar for og kompetence til at følge op på og træffe beslutninger om barnet.

Kommunen har nu forpligtelsen til at sørge for, at lovgivningen overholdes, herunder eksempelvis også forpligtelsen til børneinddragelse, jf. § 5 i barnets lov, og til at føre tilsyn, jf. § 9 i barnets lov. Forvaltningen har derudover en forpligtelse til at undersøge alle muligheder for hjælp og støtte til de unge i medfør af retssikkerhedslovens § 5.

Ankestyrelsen vurderer derfor, at det ikke er muligt inden for den eksisterende lovgivning at etablere en boligdel til unge under 18 år i tilknytning til Joannahuset.

Erfaringer med Joannahusets rådgivning

Rettighedsbaseret rådgivning tilpasset den unges behov

Joannahuset beskriver deres rådgivning som rettighedsbaseret, idet de gør de unge bekendte med deres rettigheder og muligheder. Derudover lægger krisecentret vægt på, at deres rådgivning er samskabende, dynamisk, multiteoretisk og kreativ. Rådgivningen hænger sammen med krisecentrets andre tilbud om husly og omsorg, idet den kan foregå på tidspunkter og måder, der individuelt tilpasses den unges behov. Der er både frivillige og lønnede medarbejdere i Joannahuset, men det er ifølge Joannahuset kun de lønnede fuldtidsmedarbejdere, der varetager rådgivningsforløb, mens de frivillige varetager omsorg og praktiske opgaver.

De unge oplever, at rådgivningen har støttet dem i at komme videre

De unge, vi har interviewet, oplever, at rådgivningen i Joannahuset har været en støtte. For de unge har rådgivningen hjulpet dem i deres ønsker om for eksempel at komme væk hjemmefra og efterspørge en anbringelse eller afsøge muligheder for øvrige anbringelsessteder, der passer til den unges behov. De fortæller om, hvordan rådgivningen har hjulpet til at sætte skub i deres sag i kommunen, og at de har oplevet støtten fra Joannahuset som værdifuld – særligt fordi de har følt sig hørt og forstået af medarbejderne i Joannahuset, at medarbejderne har stået på deres side og støttet dem i at få deres stemme bragt frem i sagen.

Forældre kan opleve rådgivningen som en støtte

To af de interviewede forældre oplever, at rådgivningen har været en støtte i deres og deres børns situation. Dels at Joannahuset har støttet forælderen og den unge i deres forsøg på at få kommunen til at overveje andre løsninger. Dels at Joan-

nahuset har mæglet mellem forældrene i en sag om forældremyndighed, alt imens den unge kunne opholde sig på krisecentret.

Forældre kan opleve, at Joannahusets rådgivning bidrager til at eskalere konflikter

De tre øvrige forældre er på forskellig vis kritiske over for indholdet i den rådgivning, deres børn har fået. De oplever, at krisecentrets rolle har bevirket, at konflikterne i familien har vokset sig større, og at krisecentrets støtte omkring barnets ønske om anbringelse ikke er det rette for barnets trivsel og udvikling. Forældrene udtrykker, at deres børn ændrer sprog og anvender juridiske og faglige begreber, de ellers ikke vil kende til, og de oplever, at krisecentret påvirker børnene og deres ønsker.

Kommunerne savner opbakning fra Joannahuset til deres indsatser og vurderer, at rådgivningen har for stort fokus på anbringelse

Kommunerne stiller sig kritiske over for Joannahusets rådgivning i de tilfælde, hvor de ikke deler krisecentrets og de unges vurderinger af omfanget af de unges kriser, hvorvidt de er akutte og hvilke løsninger, der er til den unges bedste. Kommunerne efterspørger, at ungekrisecentrets rådgivning i højere grad tager højde for, når der er indsatser i gang, eller der startes indsatser op – og at Joannahuset deltager i at motivere den unge for det, der iværksættes. Derudover har kommunerne en oplevelse af, at Joannahusets rådgivning kan have fokus på anbringelse. Det gælder i sager, hvor de vurderer, der ikke er anbringelsesgrundlag, og hvor deres faglige vurdering er, at man bør støtte de unge i deres relationer derhjemme med forældre og øvrigt netværk.

Kommuner og forældre oplever manglende kompetencer

Joannahuset beskriver, at deres rådgivning varetages af lønnede medarbejdere, hvoraf størstedelen af de fuldtidsansatte er uddannede socialrådgivere. Imidlertid er der blandt kommunerne en oplevelse af, at rådgivningen i Joannahuset ikke er afstemt med, hvad kommunerne praktisk og juridisk kan stille op. Forældre kan også opleve, at der mangler kompetencer til at vurdere de unges behov, for eksempel når de unge er psykisk sårbare.

Erfaringer med brobygning

Joannahuset ønsker at tilbyde støtte i de unges overgange

Joannahuset fortæller, at deres brobygning grundlæggende har til formål at understøtte de unge i at mestre deres egen situation ved at styrke deres relationer og kontakt til andre tilbud og aktører. I praksis kan det betyde, at Joannahuset hjælper de unge med at tage kontakt til for eksempel personer i den

unges netværk og myndigheder eller hjælper de unge med at søge job, fastholde fritidsaktiviteter, flytte i egen bolig og bistå ved samtaler med for eksempel kommune, læge eller i psykiatrien. Joannahuset oplever, at den gode brobygning er, når der er et overlap mellem Joannahuset og andre tilbud eller indsatser, og hvor en medarbejder fra krisecentret følger med den unge og bistår den unge i at falde til. De ser derfor også, at rådgivningsforløb kan være både korte og langvarige, men at når der er et behov hos de unge, er der en værdi i, at de kan bistå de unge i overgangene.

De unge oplever støtte i at mestre hverdagen

De interviewede unge fortæller om støtte fra Joannahuset til at mestre hverdagen, herunder støtte til at søge uddannelse og job, bruge e-boks og eksempelvis at få fulgt behandlingsforløb i psykiatrien. Fælles for de unge gælder, at de tilbagevendende har søgt støtte i Joannahuset henover tid om end i varieret grad. Det kan være fortsat støtte til deres boligforhold, praktiske spørgsmål i hverdagen, og så fremhæver de betydningen af at have et sted, hvor døren altid er åben, og hvor de kan få støtte og hjælp efter behov.

Kommuner og forældre kan stille sig kritiske over for, når krisecentret indtager en langvarig rolle i de unges forløb. Kommunerne giver udtryk for, at krisecentret risikerer at fastholde de unge i krisesituationer og ytrer en bekymring for, om de unges fortsatte kontakt med krisecentret påvirker deres udbytte af øvrige indsatser. Visse af forældrene er uforstående over for, hvorfor deres børn fortsat skal komme på krisecentret, når de unge ikke længere oplever at stå i krise.

Forsøg med tilbud om frivilligvenner, mentorer og besøgsfamilier

I forbindelse med SSA aftalen 2022 blev der afsat midler til at udvide Joannahusets eksisterende rådgivningstilbud. Udvidelsen har givet Joannahuset mulighed for at stille frivilligvenner, mentorer og/eller besøgsfamilier til rådighed for de unge. Aktiviteterne har til formål at understøtte de unges netværk, hjælpe de unge i deres kontakt til kommunen og bistå de unge i overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Joannahuset beretter, at de i 2023 har tilbudt flere end 50 unge aktiviteter i forbindelse med tilbuddet om frivilligvenner,

besøgsfamilier, mentorer og bisiddere⁷. Joannahusets erfaringer med de forskellige tilbud er, at de unge ofte har forskellige behov for støtte. Frem for at arbejde med fast definerede tilbud om besøgsfamilie, frivilligvenner, mentorer og bisiddere oplever Joannahuset, at indsatserne i stedet bør individuelt tilpasses de unge, hvilket krisecentret fortæller, at de tilstræber.

POLITIETS KONTAKT MED JOANNAHUSET

Ankestyrelsen har optalt Københavns Politis registreringer af kontakt til Joannahuset. Registreringerne er trukket fra politiets systemer, herunder deres vagtcentralens system og sagsbehandlingssystem (POLSAS). Politiet har påpeget, at hverken vagtcentralens system eller POLSAS er egentlige statistiksystemer. Tallene er derfor behæftet med en vis usikkerhed og skal læses med forbehold.

Ankestyrelsens optælling viser, at Københavns Politi har været i kontakt med Joannahuset 209 gange og haft fysisk fremmøde på krisecentret 45 gange, siden ungekrisecentret åbnede i 2020.

Kontakten er for en stor del kendetegnet ved, at Joannahuset har spurgt politiet om kontaktoplysninger på forskellige kommuner. Derudover kan det eksempelvis være politiet, der kontakter Joannahuset og spørger, om en savnet person opholder sig på krisecentret.

I forhold til politiets fysiske fremmøde i Joannahuset så handler det flest gange om, at politiet har været forbi Joannahuset for at undersøge, om en savnet person er at finde på krisecentret, eller fordi der har været tumult i eller i nærheden af krisecentret. Politiets fremmøde i Joannahuset kan også skyldes, at de afleverer en ung, der er stukket af hjemmefra og gerne vil afleveres i Joannahuset.

⁷ I alt har Joannahuset i 2023 registreret 251 fysiske henvendelser og påbegyndt 206 rådgivningsforløb. Der kan imidlertid godt være mere end 206 rådgivningsforløb i gang i 2023, da der kan være unge i rådgivningsforløb, der er påbegyndt før dette år. Vi har ikke oplysninger om, hvorvidt de mere end 50 unge, der i 2023 har fået tilbud om frivilligvenner, besøgsfamilier, mentorer og/eller bisiddere, er startet et rådgivningsforløb i 2023 eller tidligere.

LÆSEVEJLEDNING

Rapporten er inddelt i følgende seks kapitler.

Kapitel 2 og 3 handler om, hvad der karakteriserer Joannahusets formål og målgruppe (undersøgelsesspørgsmål 1):

Kapitel 2 beskriver Joannahusets formål og belyser de unges karakteristika ud fra data og eksempler på unges situationer. Heri behandles også spørgsmålet om, hvor mange gange Joannahuset har rettet henvendelse om deres grundlag (undersøgelsesspørgsmål 1a).

Kapitel 3 handler om Joannahuset, kommunerne, de unge og forældrenes forståelse af målgruppen som værende unge 'i akut krise eller kriselignende situationer'. I sammenhæng med det gennemgås også informanternes perspektiver på ungekrisecentrets børnesyn.

Kapitel 4 handler om erfaringerne med de ændrede regler for husly og behandler også spørgsmålet om de juridiske muligheder for at tilknytte en boligindsats til Joannahuset (undersøgelsesspørgsmål 2 og 2a).

Kapitel 5 og 6 handler om Joannahusets rådgivnings- og brobyggende tilbud (undersøgelsesspørgsmål 3):

Kapitel 5 præsenterer informanternes erfaringer med Joannahusets rådgivning og slutteligt gennemgår kapitel 6 Joannahusets forståelse af deres brobyggende funktion samt informanternes erfaringer med krisecentrets brobygning. Heri behandles også spørgsmålet om, i hvilket omfang Københavns Politi har været i kontakt med Joannahuset (undersøgelsesspørgsmål 3a).

Der anvendes løbende tekstbokse i rapporten. Hvide bokse er baseret på data, vi selv har indhentet, lysegrønne bokse er dels lovbokse og dels bokse med pointer fra sagsgennemgang. Tekst i mørkegrønne bokse er baseret på eksterne kilder.

Begrebsafklaring

Joannahuset er godkendt som tilbud til børn og unge mellem 12 og 17 år. Vi benytter af formidlingsmæssige hensyn betegnelsen 'unge', når vi omtaler Joannahusets brede målgruppe af børn og unge.

KAPITEL 2

Joannahusets formål og målgruppe

I dette kapitel beskriver vi først Joannahusets overordnede formål og tilbud. Herunder belyser vi kommuner, forældre og unges perspektiver på formålet med og behovet for et krisecenter til unge mellem 12 og 17 år. Herefter beskriver vi en række karakteristika for brugerne af ungekrisecentret. Opsummerende belyser kapitlet:

- Ungekrisecentrets formål og tilbud
- Behovet for et krisecenter til unge
- Karakteristik af brugerne af Joannahuset⁸

UNGEKRISECENTRETS FORMÅL OG TILBUD

Joannahuset beskriver i eget materiale⁹, at de har til formål at sikre de rette betingelser til unge, der står i akut krise eller kriselignende situationer. Tilbuddet omfatter rettighedsbaseret rådgivning og retshjælp samt muligheden for at få opfyldt basale behov for omsorg og herunder akut husly.

⁸ Dette som en opdateret beskrivelse af brugerne ud fra nyeste registreringer siden Ankestyrelsens sidste undersøgelse af Joannahuset fra januar 2023.

⁹ "Joannahusets formål og målgruppe" (joannahuset.dk)

FIGUR 1 JOANNAHUSETS TILBUD OM OMSORG, RÅDGIVNING OG HUSLY

Omsorg	Rådgivning	Husly
Tilbuddet om omsorg indebærer et døgnåbent hus, hvor unge kan møde op og få noget at spise, komme i bad eller snakke med en voksen. Tilbuddet om omsorg rummer også muligheden for at få et "helle", når unge eksempelvis er i tilløb til at modtage rådgivning eller søge husly. Det er muligt at være anonym i omsorgstilbuddet.	Rådgivning indebærer, at den unge kan få en eller flere samtaler om deres situation, hvor de unges handlemuligheder bliver afdækket, og de kan få vejledning om deres rettigheder. Som en del af rådgivningen tilbydes retshjælp, der blandt andet indebærer støtte i at klage, anmode og gennemgå aktindsigt. Rådgivningen er åbent hele døgnet, og det er muligt at være anonym i rådgivningstilbuddet.	Husly indebærer at få en seng at overnatte i. Den unge kan overnatte op til 48 timer uden et samtykke fra forældre eller værge. Joannahuset er forpligtet til at fortælle forældre eller værge, at den unge opholder sig i husly. Med samtykke kan den unge have husly i op til syv døgn med mulighed for yderligere syv døgn. Det er ikke muligt at være anonym i huslytilbuddet.

Note: Indholdet i figuren er baseret på Joannahusets eget materiale samt interview med Joannahuset.

I interviewet fortæller Joannahuset, at deres opgave blandt andet er at varetage den unges interesser, herunder tage den unges perspektiv og få den unges stemme bragt tydeligere frem i sagerne. Ungekrisecentret har fastsat følgende fire punkter som det centrale i krisecentrets opgave og formål¹⁰:

- At bidrage til at børn og unge i akut krise og kriselignende situationer får rettidig hjælp.
- At fremme børns og unges medborgerrettigheder og indflydelse på egen situation, når de befinder sig i kriser og kriselignende situationer.
- At fremme at børn og unge i krise og kriselignende situationer ligeværdigt involveres i samarbejder og beslutningsprocesser, der vedrører dem selv i den fase, hvor de selvstændigt rækker ud efter hjælp.
- At anvende den viden, som børne- og ungekrisecentre får gennem mødet med børn og unge, til at forbedre vilkårene for børn og unge i akut krise og kriselignende situationer.

Ungekrisecentret har således som formål at støtte unge i at opnå inddragelse, medbestemmelse, indsigt i egne rettigheder og rettidig hjælp.

¹⁰ "Joannahusets formål og målgruppe" (joannahuset.dk)

BEHOVET FOR ET UNGEKRISECENTER

I interviewene med de unge, forældre og kommuner udtrykker de fælles enighed om, at der er behov for et krisecenter for unge. De bakker op om det grundlæggende formål med krisecentret om at fremme unges rettigheder og muligheder for inddragelse. De er også enige i vigtigheden i, at der er et sted, hvor unge kan søge hen og modtage hjælp, hvis de står i en akut krise.

Et trygt sted, hvor de unge føler sig hjulpet videre

Blandt de unge, vi har interviewet, er der en fælles oplevelse af, at Joannahuset er et trygt sted at være, og at de har fået hjælp til at komme videre. De unge fortæller, at Joannahuset er et sted, hvor de både værdsætter det sociale og muligheden for at hygge sig og slappe af, men at det også er et sted, hvor de kan fortælle om deres problemer, være kedede af det og blive mødt i den situation, de står i.

Forældre bakker op om grundidéen med et krisecenter

Forældrene bakker også op om grundidéen med et krisecenter som et sted, der kan tilbyde unge i akut krise tag over hovedet. Deres videre opbakning til Joannahuset som tilbud afhænger af, om de oplever, at Joannahuset har været det rette tilbud til deres børn i de konkrete kriser, deres børn har stået i.

Kommunerne værdsætter et tilgængeligt og døgnåbent sted for unge i akut krise

Blandt kommunerne er der grundlæggende enighed om, at der bør være et krisecenter for unge. De peger også på konkrete eksempler, hvor krisecentret har spillet en relevant rolle.

I både Københavns, Gentofte og Tårnby Kommune beskriver medarbejdere, at krisecentret kan udfylde en vigtig rolle, når det kontaktes af unge i åbenlys, akut krise, og hvor kommunerne ikke nødvendigvis har kendskab til de unge i forvejen. En medarbejder fra Tårnby udtrykker:

”Dér, hvor Joannahuset kan noget, det er, når vi skal finde ud af noget hurtigt, og barnet har brug for akut hjælp. (...) Det kan være en ung, vi ikke kender særlig godt. Vi har overhovedet ikke tænkt i anbringelse. Vi har brug for at gå nogle skridt med den unge og med familien, og se hvad der er på spil her. Dér synes jeg, at tanken omkring Joannahuset er rigtig god. Det, der også er rigtig godt, er jo, at det er åbent 24/7, og at det har den her akutte funktion. At der er en åbenhed og tilgængelighed, og at de netop tager imod alle.” (Medarbejder, Tårnby Kommune)

I Gentofte kommune fortæller en af medarbejderne:

“Unge, der står i en akut opstået situation, hvor de bor med vold, misbrug, psykisk sygdom, og har brug for hjælp nu. Der er det jo et rigtig godt tilbud, at man har et sted, man kan søge hen for at undgå at havne på gaden eller i andre fællesskaber.” (Medarbejder, Gentofte Kommune)

Det, der kendetegner de tilfælde, hvor kommunerne og forældre ser, at der er behov for et krisecenter, er, når de er enige i, at den unge er i krise, og i at der skal findes en ny løsning for den unge. Det kan være, når de grundet forhold som vold i hjemmet ikke skal bo hjemme, eller hvor forhold på deres anbringelsessted gør, at der skal findes en anden løsning.

Der gælder følgende krav til kommunerne, når børn og unge har brug for akut støtte, jf. §§ 136 og 143 i barnets lov.

§

BARNETS LOV OM KOMMUNERNES FORPLIGTELSE NÅR BØRN OG UNGE HAR AKUT BRUG FOR STØTTE

§ 136. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger efter §§ 132, 133 og 135 med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte. Kommunalbestyrelsen skal foretage central registrering af underretningerne med henblik på at understøtte tilrettelæggelsen af indsatser.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning efter stk. 1 vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte indsatser for barnet eller den unge.

§ 143. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 23 og 40, § 42, stk. 4, § 47, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1 og 3, § 63, stk. 1 og 2, § 67, § 98, stk. 4, og § 105 i denne lov og efter § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget.

I det følgende gennemgås Joannahusets oplysninger om de unge, der har kontaktet krisecenteret, siden det åbnede.

BAGGRUNDSOPLYSNINGER OM DE UNGE

Siden Joannahuset åbnede i august 2020 og frem til den 14. april 2024 har krisecenteret i alt modtaget 756 fysiske henvendelser, hvoraf 625 unge indtil videre er startet i et rådgivningsforløb. Antallet af henvendelser og rådgivningsforløb er steget hvert år, og i 2023 modtog Joannahuset i alt 251 fysiske henvendelser og påbegyndte 206 rådgivningsforløb. Der er i perioden december 2020 frem til august 2024 236 unge, der har fået husly i Joannahuset.

Det er oftest piger, der henvender sig til Joannahuset. I hele perioden er 63 procent af de unge, der fysisk har henvendt sig, piger, og 35 procent er drenge (se tabel 9.1 i bilag 3). Andelen af drenge er dog steget siden 2020, hvor de udgjorde 18 procent af henvendelserne.

De fleste unge, der henvender sig til Joannahuset, er mellem 15 og 17 år. I hele perioden udgør denne aldersgruppe 68 procent af henvendelserne. 24 procent af henvendelserne kommer fra 12-14 årige, og 1 procent er under 12 år. Derudover er 6 procent af dem, der henvender sig, fyldt 18 år¹¹ (se tabel 9.2 i bilag 3).

Det er unge fra alle regioner i Danmark, der henvender sig til Joannahuset. Størstedelen (62 procent) kommer fra Region Hovedstaden. Herefter følger Region Sjælland (23 procent), Region Midtjylland (8 procent), Region Syddanmark (5 procent) og Region Nordjylland (1 procent) (se tabel 9.3 i bilag 3).

71 procent af de unge har en ledsager med, mens 29 procent henvender sig til Joannahuset alene. Ud af alle de unge, der henvender sig, er det 44 procent, der i følgeskab med en ven, og 9 procent, der er i følgeskab med flere venner. Der er også unge, der er ledsaget af politiet (6 procent), en professionel (5 procent) eller en vens forælder (4 procent) (se tabel 9.4 i bilag 3).

Størstedelen af de unge, der har modtaget rådgivning, bor hos deres forældre. Det gælder 71 procent. 20 procent af de unge er anbragt, hvilket både omfatter plejefamilie, opholdssted, hybel, sikret institution og efterskole. Herudover bor 3 procent

**ISÆR
15-17-ÅRIGE
HENVENDER SIG**

**DE FLESTE UNGE
KOMMER MED EN
LEDSAGER**

**HVER FEMTE UNG
ER ANBRAGT**

¹¹ Joannahuset oplyser, at der ved henvendelser, hvor den unge er fyldt 18 år, ofte vil være tale om en brobygningsopgave, hvor Joannahuset vejleder om, hvordan den unge kan søge anden hjælp.

af de unge hos deres forældre på grund af hjemgivelse, 2 procent hos en i deres netværk, og 4 procent er registreret under 'Andet'¹².

SOCIALE, FAMILIÆRE OG PERSONLIGE FORHOLD

Mange unge sofasurfer, er blevet smidt ud eller bor midlertidigt på gaden

Ved en samtale i starten af et forløb registrerer Joannahuset et eller flere sociale forhold som årsag til, hvorfor barnet eller den unge har henvendt sig til Joannahuset.

Samlet viser Joannahusets registreringer, at 35 procent af de unge angiver at leve i en form for hjemløshed, hvor de sofasurfer (29 procent) og/eller bor/sover midlertidigt på gaden (15 procent). Da det har været muligt at vælge flere svar, angiver 9 procent, at de både sofasurfer og bor/sover midlertidigt på gaden.

Herudover er nogle af de mest hyppigt registrerede sociale forhold at være smidt ud hjemmefra af forældre (16 procent), akut at være taget hjemmefra (14 procent), at være anbragt i en dårligt fungerende anbringelse (13 procent) eller at rømme fra sit anbringelseshjem (11 procent).

**MERE END HVER
TREDJE UNG OP-
LYSER AT KOMME
FRA EN FORM FOR
HJEMLØSHED**

¹² Kategorien 'Andet' dækker blandt andet over unge, der bor i egen lejlighed, på hotel eller på deres arbejdsplads samt uledsagede flygtninge.

TABEL 2.1 SOCIALE FORHOLD FOR UNGE DER HAR HAFT ET RÅDGIVNINGSFORLØB I JOANNAHUSET

	Antal	Procent
Sofasurfer	182	29%
Smidt ud hjemmefra af forældre	103	16%
Bor/sover midlertidigt på gaden	93	15%
Akut taget hjemmefra	89	14%
Er anbragt i en dårligt fungerende anbringelse	83	13%
Rømmer fra anbringelseshjem	69	11%
Venter på at blive (gen)anbragt	23	4%
Venter på at kommunen træffer (anden) afgørelse	23	4%
Smidt ud af anbringelseshjem	4	1%
Andet/uddybninger*	70	11%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. I alt er 463 af de unge registreret med ét eller flere sociale forhold. Det vil sige, at 162 af de unge ikke er registreret med et socialt forhold efter den indledningsvise samtale. Da det har været muligt at angive flere svar, summer tabellen til mere end 100 procent.

*Kategorien 'Andet/uddybninger' indebærer blandt andet 'I konflikt med politiet', 'Bor i egen lejlighed, men kan ikke bo alene/føler sig ikke tryk'. 'Bor hos den ene forælder, men vil hellere bo hos den anden forælder', 'Uledsaget flygtning' og 'Smidt ud fra aflastningssted'.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

NÆSTEN HVER TREDJE UNG ER UDSAT FOR FYSISK VOLD

Mange henvender sig med vold, omsorgssvigt eller konflikter i hjemmet

Vold i hjemmet er den mest hyppige problemstilling, som de unge fortæller om, når de starter et rådgivningsforløb i Joannahuset¹³. 43 procent af de unge fortæller, at de er udsat for fysisk og/eller psykisk vold i hjemmet. Det kan både være hos deres forældre eller på deres anbringelsessted¹⁴. Som det fremgår af tabel 2.2, udtrykker 32 procent at de er udsat for fysisk vold, og 29 procent at de oplever psykisk vold i hjemmet. 18 procent af de unge giver udtryk for *både* at være udsat for fysisk og psykisk vold i hjemmet.

Mange af de unge fortæller også om konflikt i hjemmet (27 procent), omsorgssvigt (22 procent) og/eller social kontrol (15 procent).

¹³ Registreringen foregår i starten af et rådgivningsforløb. Der kan derfor være flere unge, der er udsat for eksempelvis fysisk vold, end det er angivet i tabel 2.2.

¹⁴ 28 af de unge, der er udsat for fysisk og/eller psykisk vold i hjemmet, er anbragt uden for hjemmet.

TABEL 2.2 FAMILIÆRE FORHOLD FOR UNGE DER HAR HAFT ET RÅDGIVNINGSFORLØB I JOANNAHUSET

	Antal	Procent
Fysisk vold i hjemmet	197	32%
Psykisk vold i hjemmet	183	29%
Konflikt i hjemmet	168	27%
Omsorgssvigt	137	22%
Social kontrol	91	15%
Forældre som misbruger	59	9%
Mistrivsel i hjemmet	54	9%
Fysisk vold (gaden, venner, tilfældige)	31	5%
Psykisk vold (gaden, venner, tilfældige)	27	4%
Pårørende til psykisk sygdom	19	3%
Æresrelateret konflikter	15	2%
Seksuelle overgreb	7	1%
Andet/Uddybninger*	82	13%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. I alt er 523 af de unge registreret med ét eller flere familiære forhold. Det vil sige, at 102 af de unge ikke er registreret med et familiært forhold efter den indledningsvise samtale. Da det har været muligt at angive flere svar, summer tabellen til mere end 100 procent.

*Kategorien 'Andet/udddybninger' indebærer blandt andet 'Dødstrusler', 'Fattigdom/Økonomisk krise i hjemmet' og 'Udsættes for ulovlig magtanvendelse'.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

OVER HALVDELEN AF DE UNGE ANGIVER, AT DE HAR PERSONLIGE UDFORDRINGER

Mange af de unge oplever personlige udfordringer

55 procent af de unge fortæller indledningsvist i rådgivningsforløbet om én eller flere personlige udfordringer. I tabel 2.3 fremgår det, hvilke personlige udfordringer de unge fortæller om. Tabellen viser, at nogle af de mest hyppige udfordringer er misbrug (13 procent), selvmordstanker (12 procent), skolevægning (11 procent), angst (10 procent) og selvskade (10 procent).

TABEL 2.3 PERSONLIGE UDFORDRINGER FOR UNGE DER HAR HAFT ET RÅDGIVNINGSFORLØB I JOANNAHUSET

	Antal	Procent
Har selv et misbrug	81	13%
Selv mordstanker	74	12%
Skolevægning	67	11%
Angst	64	10%
Selvskade	61	10%
Har en eller flere psykiatriske diagnoser (ekskl. angst)	53	8%
Psykisk mistrivsel	49	8%
Kriminalitet	48	8%
Spiseforstyrrelser	19	3%
Oplever symptomer på psykisk sygdom	16	3%
Skal udredes ved psykiatrien	7	1%
Andet/udbybninger*	74	12%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. I alt er 344 af de unge registreret med ét eller flere personlige forhold. Det vil sige, at 281 af de unge ikke er registreret med et personligt forhold efter den indledningsvise samtale. Det har været muligt at angive flere svar.

*Kategorien 'Andet/udbybninger' indebærer blandt andet 'Ikke diagnosticeret, men har selv mistanke om at have en diagnose', 'Problemer med helbredet', 'Har temperamentsproblemer' og 'Mobbes i skolen'.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

De unge står i komplekse situationer

De unges situationer kan være komplekse både forud og undervejs i kontakten med Joannahuset, hvor mange samtidige forhold kan være på spil. Der er altså ofte tale om en kombination af både de sociale, familiære og/eller personlige forhold. Det ser vi både i interviewene med de unge og i gennemgangen af de otte sager, hvor der er blevet underrettet til Ankestyrelsen. Sagerne er her i rapporten beskrevet i anonymiseret form, så personlige oplysninger eller specifikke detaljer om de unge og deres forløb enten er fjernet eller ændret. Sagerne er også anonymiseret ved at sammensætte og kombinere oplysninger eller andre forhold på tværs af sagerne.

SAGSGENNEMGANG: SARA KONTAKTER JOANNAHUSET EFTER ET LÆNGEREVARENDE OG KOMPLEKST FORLØB

Sara er en pige på 15 år, der opsøger Joannahuset med henblik på husly og rettighedsbaseret rådgivning, da hun ønsker at blive anbragt uden for hjemmet.

Sociale forhold

I hjemmet er et højt konfliktniveau, og i perioder ønsker Saras far ikke, at hun bor hjemme. Der er i forvejen iværksat støttende indsatser i form af familiebehandling og støtteophold. Da Sara henvender sig til Joannahuset, har hun over længere tid flyttet rundt mellem sin far, institution og personer i hendes netværk, hvor hun har sofasurftet.

Familiære forhold

Sara har haft en turbulent opvækst i et hjem med misbrug og kriminalitet. Hendes mor er ikke længere en del af hendes liv, og hun oplever psykisk vold fra sin far. Sara har haft nogle traumatiserende oplevelser i sin opvækst, som hun ikke oplever, at hun har fået hjælp til at bearbejde. De ubearbejdede traumer påvirker Sara i stigende grad.

Personlige forhold

I Saras sag er der modtaget flere underretninger med bekymring for Saras trivsel. Sara går ikke i skole og har symptomer på svær angst og OCD. Hun er derfor også påbegyndt et forløb i psykiatrien.

KONTAKT TIL KOMMUNEN

Størstedelen af unge har en sag i kommunen

Brugerne af Joannahuset er både unge, der i forvejen har en sag i kommunen, men også unge, der ikke tidligere har været i kontakt med kommunen.

I alt fortæller 65 procent af de unge, at de har eller har haft en sag i kommunen. Det kan både være en igangværende sag (54 procent), en sag, der ikke umiddelbart er relevant for henvendelsen til Joannahuset (2 procent), eller en sag længere tid tilbage (9 procent). Der er også en gruppe af unge, der ikke ved, om de har eller tidligere har haft en sag i kommunen. Det gælder i alt 6 procent (se tabel 2.4).

**54 PROCENT AF
DE UNGE HAR EN
IGANVÆRENDE
SAG I KOMMUNEN**

TABEL 2.4 UNGES ANGIVELSE AF, OM DE HAR (HAFT) EN SAG I KOMMUNEN

	Antal	Procent
Ja	339	54%
Ja, men ikke umiddelbart relevant for henvendelsen	12	2%
Ja, fra gammel tid	54	9%
Nej, og har vist aldrig haft	133	21%
Nej, men ved ikke om barnet/den unge har haft det før	15	2%
Nej, men der er skrevet underretninger før	8	1%
Ved ikke	24	4%
Ikke oplyst*	40	6%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024.

*Kategorien 'Ikke oplyst' indebærer unge, der er registreret før, Joannahuset begyndte at registrere, om de unge har (haft) en sag i kommunen.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

Der er stor variation i, hvad de unges sager omhandler. 20 procent af de unge, der starter et rådgivningsforløb, fortæller, at de er anbragt uden for hjemmet. 19 procent fortæller, at de har talt med en sagsbehandler¹⁵, og 13 procent er bekendt med, at der tidligere er lavet underretninger (se tabel 9.5 i bilag 3).

FIRE UNGE MED KONTAKT TIL JOANNAHUSET

Vi har interviewet fire unge brugere af Joannahuset, som alle har fået husly og rådgivning. Vi forsøgte indledningsvist at rekruttere unge til interview via forskellige organisationer og institutioner. Da det ikke resulterede i interviewaftaler er de interviewede unge i stedet kontaktet gennem Joannahuset og via en særlig systematik. Systematikken har været at Joannahuset har taget kontakt til de første 10 unge, som har haft husly fra en specifik dato i 2023, samt de første 10 unge, der har haft husly, efter de nye huslyregler trådte i kraft fra en specifik dato i 2024. Joannahuset har delt en flyer, vi har udarbejdet, med de i alt 20 unge og spurgt, om vi måtte kontakte dem med henblik på et interview. Det var der seks unge, der sagde ja til, og det resulterede i fire interviewaftaler.

¹⁵ Vi har i erfaringsopsamlingen valgt at benævne rådgiver fra kommunal myndighed 'sagsbehandler' og rådgiver fra Joannahusets tilbud 'rådgiver'.

De unge, vi har interviewet, har været i forskellige typer af kriser, som har givet dem anledning til at kontakte Joannahuset. I det følgende beskrives de unges situationer og forløb:

FIRE UNGE MED KONTAKT TIL JOANNAHuset

Karla, 16 år

Karla blev i forbindelse med svære konflikter i hjemmet opfordret af sin mor og familiebehandler til at tage kontakt til Joannahuset. I første omgang ønskede Karla at komme hurtigst muligt væk hjemmefra på grund af det høje konfliktniveau, men hun ønskede også at blive anbragt og at kunne opholde sig et andet sted, mens hendes sag kørte. Karla og hendes familie var kort tid forinden flyttet fra en kommune til en anden.

Karla har modtaget rådgivning og fået husly i sammenlagt seks uger i Joannahuset.

Karla er nu anbragt uden for hjemmet i en ungdomsbolig og modtager stadig støtte i Joannahuset. Hun bruger tid på at søge job, sætte sin ungdomsbolig i stand og ser ofte sin familie.

Aya, 19 år

Aya begyndte at komme i Joannahuset, da hun var 15 år. Aya ville på det tidspunkt ikke bo hjemme, da hun oplevede svære konflikter med sine forældre. Hun kontaktede i første omgang Joannahuset, da de dage, hun var bevilget på et opholdssted, løb ud, og hun havde brug for et andet sted og være. En kontaktperson på det opholdssted, hvor hun boede, fortalte hende om Joannahuset, hvor hun først fik husly i to dage.

Aya har haft husly i Joannahuset 3-4 gange og har boet mange forskellige steder, herunder på herberger, institutioner, opholdssteder, venner og familie. Hun er kommet i Joannahuset og har modtaget rådgivning løbende.

Aya bor nu sammen med sine forældre og søskende og starter snart på en uddannelse.

Ida, 16 år

Ida har boet hos flere forskellige plejefamilier, siden hun var otte år. Den seneste plejefamilie boede hun hos i en længere årrække. Ida hørte om Joannahuset gennem en organisation. Hun tog kontakt til Joannahuset, fordi hun

ikke havde det godt i sin plejefamilie og ikke ønskede at bo der længere. Ida fik husly i Joannahuset i to dage, og fik derefter samtykke fra en forælder til at blive der i syv dage.

Ida bor nu på et opholdssted, som hun selv har ønsket. Hun skal til at begynde på en ungdomsuddannelse og planen på opholdsstedet er, at hun skal flytte videre i en udslusningsbolig.

Frida, 17 år

Frida gik på en efterskole, hvor hun havde det svært. Hun rakte ud til kommunen efter hjælp, men oplevede ikke at få den fornødne hjælp. Frida blev smidt ud af efterskolen og tog direkte til Joannahuset.

Frida har haft husly i Joannahuset først i 48 timer, hvor forældrene blev orienteret og dernæst i 5+7 dage med samtykke fra hendes forældre. Frida fik også rådgivning i Joannahuset. Frida er nu anbragt på et opholdssted, men modtager stadig rådgivning og støtte i Joannahuset.

HENVENDELSER FRA JOANNAHUSETS ANGÅENDE DERES GRUNDLAG

Social- og Boligministeriet har bedt Ankestyrelsen undersøge, hvor mange gange Joannahuset har rettet henvendelse til enten Social- og Boligstyrelsen eller Social- og Boligministeriet, fordi der er sket ændringer i ungekrise-centrets grundlag, eller fordi krisecentret har spurgt til præcisering af deres grundlag.

Social- og Boligministeriet samt Social- og Boligstyrelsen har sammenlagt modtaget fire henvendelser fra Joannahuset:

1. Joannahuset spørger i marts 2021 Social- og Boligstyrelsen om, hvorvidt deres rådgivning må strække sig ind i nattetimerne. I november 2021 præciserer Social- og Boligstyrelsen i et brev til Joannahuset, at det ikke nødvendigvis betragtes som overnatning, hvis en ung tager helt kortvarig hvile på en sofa med henblik på at få støtte og rådgivning i nattetimerne.

2. Joannahuset spørger i januar 2022 Social- og Boligstyrelsen om muligheden for at dispensere fra reglerne om husly og tilbyde unge husly i mere end de syv dage, som på det tidspunkt var det maksimale antal dage. I marts 2022 skriver Social- og Boligstyrelsen i et svar til Joannahuset, at de ikke kan give dispensation for kravene om længden på husly, da der er tale om et politisk fastsat krav.
3. Joannahuset spørger i marts 2022 Social- og Boligstyrelsen om afklaring af deres muligheder for revisitering til husly, når unge, der tidligere har modtaget husly, henvender sig senere med en ny situation. I marts 2022 skriver Social- og Boligstyrelsen i et svar til Joannahuset, at bekendtgørelsen § 7 stk. 4 og 5 ikke er til hinder for, at en ung kan henvende sig på ny efter at have haft et tidligere ophold i Joannahuset.
4. Joannahuset oplyser i maj 2024 Social- og Boligministeriet om at de fra den 1. juni 2024 overgik til at være en fond.

Forståelser af unge i krise og børnesyn

I dette kapitel belyser vi, hvordan Joannahuset, kommunerne og de unge selv forstår og definerer det at være 'i akut krise eller kriselignende situationer'¹⁶. I sammenhæng med informanternes forståelse af krise præsenterer vi videre informanternes blik på det børnesyn, Joannahuset er funderet på. Perspektiverne om børnesyn indgår, da det står centralt i krisecentrets forståelse og måde at planlægge deres tilbud og aktiviteter – og på den måde også centralt i informanternes erfaringer med krisecentret.

Kapitlet vil komme ind på:

- Hvordan Joannahuset, kommuner og de unge forstår det at befinde sig i akut krise eller kriselignende situationer
- Erfaringer med Joannahusets børnesyn

FORSTÅELSE AF UNGE I AKUT KRISE

Joannahuset er oprettet som et tilbud til unge 'i akut krise eller kriselignende situationer'¹⁷. I interviewene kommer det imidlertid til udtryk, at der blandt informanterne kan være varierende forståelser af, hvad det vil sige at befinde sig i akut krise eller kriselignende situationer.

Joannahusets forståelse af de unge som værende i akut krise

Leder og medarbejdere i Joannahuset fortæller, at de unges krisesituationer kan se ud på forskellige måder. Overordnet peger de på, at det er situationer, hvor de unge ikke længere oplever at kunne håndtere eller mestre deres situation. Det kan ske i tilfælde, hvor:

- Der sker en eskalering i den unges situation, for eksempel at der sker en udvikling i den fysiske volds hyppighed eller karakter.
- Den unge får en ny erkendelse af sin situation.
- Den unge har forsøgt at række ud, men oplever ikke at få den rette hjælp og kan ikke længere se andre udveje på situationen.

**NÅR DE UNGE
IKKE LÆNGERE
OPLEVER AT
KUNNE HÅNDBERE
DERES
SITUATION**

¹⁶ Se BEK nr. 293 Bekendtgørelse om ansøgningspuljen til ungekrisecenter fra 2020.

¹⁷ Se BEK nr. 293 Bekendtgørelse om ansøgningspuljen til ungekrisecenter fra 2020.

"Dét at række ud til et krisecenter, det gør børn jo først, når det måske er sidste mulighed. Nogle af de unge formulerer det som, at det er sidste udvej. De har forsøgt meget." (Leder, Joannahuset)

**DEN UNGES
PROBLEMSTILING
OG BEHOV
AFSTEMMES I
FÆLLESSKAB**

Forståelsen af, hvornår man som ung befinder sig i en krisesituation, handler således især om de unges egen oplevelse af ikke længere at kunne magte den situation, han/hun står i.

I Joannahuset er de unge selvvisiterende

Joannahuset lægger i deres beskrivelse af de unge som værende i akut krise eller kriselignende situationer vægt på, at deres målgruppe er selvvisiterende. De peger på, at det for unge kan være et stort skridt selvstændigt at række ud efter hjælp på et krisecenter. De oplever, at de unge derfor gør sig mange overvejelser om deres situation, inden de rækker ud til Joannahuset. En medarbejder fortæller:

"Dét at det er et krisecenter, det tager børn og unge ret alvorligt og gør sig mange overvejelser omkring, "er jeg egentlig i krise NOK?"." (Medarbejder, Joannahuset)

Joannahuset oplever, at de når ud til den målgruppe af unge i krise, som de indledningsvist havde målsætning om, da de beskrev målgruppen for tilbuddet. Det vurderer de blandt andet skyldes, at de unge er selvvisiterende.

Afstemning mellem Joannahuset og den unge

Vurderingen af den unge som værende i krise sker også i mødet med det faglige personale i Joannahuset. Medarbejderne fortæller, at de er med til at vurdere, hvordan den unges situation er akut, og hvordan de skal handle på det i Joannahuset. Det kan eksempelvis være i forhold til at afdække sikkerhedsmæssige aspekter af den unges situation, eller hvorvidt der kan være behov for at brobygge til et andet tilbud med det samme. En medarbejder i Joannahuset beskriver processen som følgende:

"Et forløb vil jo altid starte med en samtale med barnet eller den unge om, hvad Joannahuset er for et tilbud, hvad er det vi rummer, og på baggrund af det vil man sammen med barnet finde ud af, om den problemstilling, som barnet eller den unge henvender sig med, er noget, som er relevant i forhold til de tilbud, vi har, og afstemme, hvad er det så for en målsætning, som barnet eller den unge har for det her rådgivningsforløb." (Medarbejder, Joannahuset)

Tilgangen beskrives som en del af krisecentrets fokus på samskabelse i deres arbejde med de unge. Det indebærer blandt andet, at den unge og medarbejderne i Joannahuset sammen undersøger den unges problemstilling, afstemmer en målsætning for forløbet og løbende undersøger den unges muligheder.

Mulighedsrum for forandring

Idet de unge selv henvender sig til krisecentret og rækker ud efter hjælp, er det Joannahusets erfaring, at der er et særligt mulighedsrum, hvor de unge er åbne over for forandringer:

”Denne her særlige fase, hvor børn og unge rækker ud selv, det er også et helt unikt mulighedsrum, hvor de er klar på, at ”nu skal der ske noget”. Det kan godt lukke igen. Altså vi er inde og kigge på, at de unge er et særlig sted, hvor vi som fagpersoner, men også myndigheder, har en reel chance for at nå ind og hjælpe de her børn og unge.” (Medarbejder, Joannahuset)

I den kvalitative sagsgennemgang kommer det også til udtryk, at flere af de unge er nået til en erkendelse af at være nået til et retningskifte, når de søger hjælp i Joannahuset. Det kan være unge, der ønsker at gøre op med den vold eller de konflikter, der er i hjemmet, eller som ønsker at skabe positive forandringer i deres liv. Det kommer for eksempel til udtryk i Emilies sagsforløb:

SAGSGENNEMGANG: EMILIE VIL GERNE BRYDE MED SIT NETVÆRK OG SKABE POSITIVE FORANDRINGER I SIT LIV

Emilie er en pige på 15 år, der er vokset op med udfordrende familierelationer og et højt konfliktniveau i hjemmet. Emilie er blevet en del af et socialt netværk, hvor der er vold, kriminalitet og stoffer. I Emilies sagsforløb er der mange underretninger fra blandt andet psykiatrien og politiet med bekymringer for Emilie og hendes trivsel.

Da Emilie opsøger Joannahuset, ønsker hun at komme væk fra det miljø, hun er blevet del af, for at få ro og stabilitet i hverdagen, så hun blandt andet kan passe sin skole.

I de følgende måneder opfordres Emilie af sin sagsbehandler til at tage tilbage til sine forældre. I denne periode bor Emilie skiftevis hos bekendte og opsøger sit gamle netværk, hvor det er vanskeligt for både Joannahuset, hendes forældre og hendes sagsbehandler at komme i kontakt med hende. I Joannahusets underretninger, som er skrevet i samarbejde med Emilie, fremgår det, at de er bekymrede for, at Emilie ikke får hjælp i rette tid, mens hun har motivationen til at ændre sit liv.

De unge skal være i et forløb for at være i Joannahuset

I interviewet med Joannahuset fortæller medarbejderne, at de har udviklet nogle rammer for, hvornår de unge kan opholde sig i Joannahuset. De unge skal derfor indgå i et rådgivningsforløb eller være i tilløb til det, hvis de vil opholde sig på krise-centret. Lederen af Joannahuset siger:

”Man kan ikke bare komme ind og passe sig selv” (Leder, Joannahuset)

”Når man kommer ind ad døren hos os, jamen så skal man aktivt ville deltage i et forløb. Så man kan godt være i tilløb, hvor vi ligesom vurderer, at jamen her er det et barn, der er i tilløb. (...) Men der skal være plads til, at det kan se forskelligt ud. Så i den fase er det afgørende, at de vil være i en dialog, for man kan ikke bare komme ind og passe sig selv og sætte sig i sofaerne.” (Leder, Joannahuset)

Joannahuset oplever på den måde, at deres tilbud og indsatser adskiller sig fra et værested.

De unges oplevelse af at stå i en krise

Eskalering på længerevarende forløb

Når de unge, vi har talt med, beskriver tiden op til, at de kontakter Joannahuset, fortæller de om længerevarende forløb, hvor der er sket en gradvis eskalering af deres situation, og hvor de til sidst ikke længere har oplevet at kunne være i eller håndtere deres situation.

En af de unge, Karla, fortæller om, hvordan hendes situation gradvist udvikler sig. Hun beskriver, at der gennem hele hendes opvækst har været udfordringer i familien, og at de derfor altid har været i kontakt med kommunen. I takt med at hun udvikler en psykisk lidelse, optrappes konflikterne i hjemmet, og hun har vanskeligt ved at opretholde en hverdag. Karla fortæller, at de derfor får tilknyttet en familiebehandler:

”Vi havde en familiebehandler i et stykke tid, men vi fandt så ud af, at det ikke rigtig hjalp noget. Det blev bare værre og værre med konflikterne.” (Karla, ung i Joannahuset)

I interviewet med Karla fremtræder valget om at kontakte Joannahuset som en sidste mulighed i forhold til at kunne håndtere de konflikter, hun oplever i hjemmet. Hun beskriver et voldsomt skænderi som ”den sidste dråbe”, inden hun med hjælp fra sin forælder tager kontakt til Joannahuset og får husly.

Ligesom det er tilfældet for Karla, indikerer interviewene med de andre unge også, at der over længere tid har været en bekymring. De unge fortæller i interviewene, at de ikke har følt

sig hørt, når de tidligere har rakt ud efter hjælp. En af de andre unge, Frida, fortæller, at hun over en periode flere gange tager kontakt til kommunen for at få hjælp:

“Der skete ikke rigtig noget. Så fik jeg en ny sagsbehandler, som jeg fik et møde med. Der fik jeg så at vide, at jeg ville få noget hjælp, men jeg fik ikke noget hjælp. Jeg blev ved med at ringe ind til dem. Jeg fik min lærer og min studievejleder til at ringe ind til dem, og der skete ikke rigtig noget. Så fik jeg det så dårligt, at jeg til sidst blev smidt ud af efterskolen midt om natten.” (Frida, ung i Joannahuset)

Da Frida bliver smidt ud af sin efterskole, oplever hun at stå i en akut situation, hvor hun ikke har nogen steder at tage hen¹⁸.

I de otte sager, vi har gennemgået, ser vi også, at der i de sager ofte er tale om langstrakte forløb, hvor den unge over længere tid, og måske endda hele livet, har stået i en sårbar situation eller på forskellig vis har oplevet et omsorgssvigt, der leder op til den unges 'krisituation'. I mange af sagerne fremgår det, at de unges opvækst har været præget af vold, misbrug, kriminalitet og/eller psykiske udfordringer, og at flere af de unge periodevis har været i anbringelse og/eller haft ophold på krisecentre med en forælder.

De unge oplever, at kommunen ikke vurderer deres situation som akut

De unge giver i interviewene udtryk for en oplevelse af, at kommunen ikke på samme vis som de unge selv, vurderer deres situation som værende akut.

Selvom Karla flere gange forsøger at understrege alvoren af konflikterne i hjemmet, oplever hun, at hverken familiebehandler eller sagsbehandler lytter til hende. Karla fortæller:

“Jeg ved godt, at man som kommune også skal være optimistisk og se lyst på tingene, men jeg synes ikke, at familiebehandleren tog det seriøst nok. Hun mente jo bare, “Ej men hvis jeg bare sætter mig ned med din mor, og vi laver et regelsæt for, hvordan I skal håndtere de forskellige konflikter og sætter nogle rammer, så skal det hele nok gå”. Jeg synes ikke, at hun forstod hvor seriøst, det faktisk var.” (Karla, ung i Joannahuset)

DE UNGE OPLEVER, AT KOMMUNEN IKKE FORSTÅR DERES SITUATION

¹⁸ De unges oplevelser med at søge og have behov for husly bliver udfoldet i kapitel 4 om husly.

En af de andre unge, Ida, fortæller ligeledes, at hun oplevede, at kommunen ikke forstod hendes situation. Ida mistrives i sin plejefamilie og tager akut hjemmefra efter en konflikt med sin ene plejeforælder. Med hjælp fra Joannahuset tager hun mange gange kontakt til kommunen for at finde et andet sted, hvor hun kunne opholde sig:

"Der fik vi at vide, at det var ikke akut, for jeg havde et sted at tage hen, og det var mit eget valg, at jeg ikke tog derhen." (Ida, ung i Joannahuset)

Kommunernes forståelse af unge i krise

Kommunerne ser en bred gruppe af unge i Joannahuset

Kommunerne er ikke altid enige i Joannahusets vurdering af, hvornår de unge befinder sig i en akut krise eller kriselignende situationer. I både Gentofte, Tårnby og Københavns Kommune oplever ledere og medarbejdere, at Joannahuset i visse tilfælde støtter unge, der er udsat for alvorlige og akutte problemstillinger, og hvor det er vigtigt, at den unge har mulighed for akut at opholde sig i Joannahuset.

Samtidig beskriver kommunerne imidlertid også en gruppe af unge blandt Joannahusets brugere, som de vurderer, ikke befinder sig i akutte kriser. Deres oplevelse er, at nogle af de unge i Joannahuset står i mindre alvorlige situationer eller familiekonflikter, hvor de ikke vurderer, at den unge har behov for at opholde sig på et krisecenter. Det kan også være unge, der i forvejen er i anbringelse eller modtager støttende indsatser i kommunen.

Medarbejderne i Tårnby og Københavns Kommune fortæller som eksempel, at de oplever, at nogle unge bruger Joannahuset som et sted at opholde sig eller overnatte, når de har røget hash og ikke ønsker at tage hjem til deres forældre eller anbringelsessted.

Kommunerne oplever, at Joannahuset hurtigere anser de unge for at befinde sig i akut krise

I Tårnby Kommune beskriver en af medarbejderne en konkret situation, hvor hun oplevede, at Joannahuset havde en anden forståelse af den unge som værende i akut krise. Medarbejderen bliver kontaktet af Joannahuset om en ung pige, der ikke ønsker at tage hjem til sine forældre efter at have røget hash. Pigenes mor er blevet vred, efter at hun er blevet kontaktet af politiet og orienteret om den unge:

"Det er jo en helt almindelig forældrereaktion, når man bliver ringet op af politiet. (...) Men det blev i Joannahuset til, "Hun er bange for at tage hjem. Hendes mor bliver meget

vred. I skal finde et sted, hvor hun kan være". Der bliver talt om anbringelse i en situation, hvor vi har at gøre med en pige, som skal hjem og have vide af sin mor, at det ikke er i orden, at hun ryger hash i sin baggård." (Medarbejder, Tårnby Kommune)

Eksemplet illustrerer de sager, hvor kommunerne vurderer, at der skal løses nogle udfordringer i hjemmet, men at der ikke er tale om akutte kriser, der berettiger, at de unge opholder sig på et krisecenter og ønsker at bo et andet sted end derhjemme.

Kommunerne ser på, om der er opstået noget akut i den unges situation

Blandt kommunerne er der en grundlæggende enighed om, at de unges situationer er akutte, når der opstår en ny bekymring for den unge, eller der er sket en ændring i den unges situation, så der opstår et nyt behov for støtte. I interviewene med Tårnby og Københavns Kommune fortæller ledere og medarbejdere, at de oplever, at Joannahuset underretter gentagende gange om de samme unge, uden at der nødvendigvis er sket en udvikling i den unges situation.

"Vi henstiller til, hvis ikke det er en ny bekymring, og Joannahuset siger til os – og det er jo også nyttig viden, hvis det er – de her unge kommer den ene nat efter den anden, det vil vi gerne vide, men ring til os. Vi kan ikke arbejde så hurtigt, som I ønsker det. Men vi vil gerne sammen med jer finde nogle løsninger her eller kigge på det." (Leder, Københavns Kommune)

De oplever, at mange sager præsenteres af Joannahuset som akutte, og at det skaber en forventning hos de unge om, at kommunen bør iværksætte akutte indsatser. Tårnby og Københavns Kommune fortæller, at de er i en bedre dialog i dag end tidligere med Joannahuset om deres indbyrdes forståelse af akut, men at det stadig er svært at afstemme¹⁹.

Kriser kan også vokse sig akutte henover tid

Ifølge Joannahuset mangler der, ude i kommunerne, en opmærksomhed på, at de unges kriser kan blive tiltagende akutte, når der ikke iværksættes nødvendig støtte. Lederen i Joannahuset udtrykker:

"Vi kontakter kommunen, og de siger, "Jamen der er ikke noget nyt. Det var også den samme situation i går". Hvor vi

¹⁹ I kapitel 6 i afsnittet 'Joannahusets kontakt til andre aktører' uddybes det nærmere, hvordan Joannahuset og Tårnby og Københavns Kommune oplever deres indbyrdes dialog.

tænker, at udsathedens stiger fra nat til nat. Altså det at man skal finde en ny sofa at sove på, og man bliver mere og mere risikovillig. Det andet er også, at det kan være en følelse. Vi kan høre børn og unge, der beskriver, at der ikke er noget nyt, men deres egen oplevelse af at være i den situation, det er forbundet med nogle nye følelser, som er mere belastende.” (Leder, Joannahuset)

I Joannahuset peger de på, at de unge dels kan blive mere risikovillige med hensyn til, hvor de overnatter, og dels at følelserne kan udvikle sig og blive mere belastende for de unge at være i.

Et krisecenters rolle henover tid

Kommunerne rejser i interviewene et spørgsmål om, hvilken rolle et krisecenter skal spille henover tid i forhold til den enkelte unge. Kommunerne oplever, at nogle af de unge over længere tid er i kontakt med og får hjælp af Joannahuset. Det gælder også i situationer, hvor kommunerne har iværksat støtte.

I Gentofte Kommune opfatter de ikke, at langvarige forløb, hvor unge får støtte og rådgivning i Joannahuset, er foreneligt med et krisecenters rolle. De ser hellere, at den akutte hjælp adskilles fra den langvarige.

Joannahuset vurderer, at det er vigtigt at støtte de unge efter et ophold på krisecentret for at skabe en psykologisk tryghed i en sårbar fase af de unges liv. De oplever, at nogle unge fortsat kan have behov for rådgivning, mens der for andre unge kan opstå nye kriser, hvor de har behov for at starte et nyt forløb²⁰.

JOANNAHUSETS BØRNESYN

I sammenhæng med at informanterne kan vurdere kriser og graden af akut forskelligt, så tydeliggøres det også i interviewene, at der er forskellige blik på, hvordan man skal møde de unge i forståelsen af deres kriser og deres ønsker til, hvad der er de rette løsninger for dem. Her kommer informanternes forskellige positioneringer i forhold til Joannahusets børnesyn til udtryk.

Joannahuset ønsker at tage den unges perspektiv

”Jeg kunne bedre tænke mig, at man siger, at ”det der er krise, det er jo her-og-nu hjælp til unge, som er truede”, og hvor man afdækker en trusselsgrad (...). Og når så næste skridt bliver taget, så skal man kunne trække sig ud igen.”
(Leder, Gentofte Kommune)

²⁰ Joannahusets brobygning og arbejde med at understøtte unges overgang til andre, eksisterende tilbud bliver uddybet i kapitel 7.

"Med barnets lov bevæger vi os ind i en tid, hvor vi gerne vil have, at børn og unge kan få større deltagelsesmuligheder. Men hvad betyder det så? Hvad sætter det af krav til os som fagpersoner? Der er vi jo allesammen på en træningsbane i forhold til det"

(Medarbejder, Joannahuset)

I Joannahusets beskrivelse af deres børnesyn fremhæver de blandt andet en anerkendelse af, at unge har en særlig værdifuld viden om eget liv, og som er afgørende at inddrage for at sikre en meningsfuld støtte til den unge²¹. I interviewet med Joannahuset fortæller lederen også, at de helt overordnet ønsker at tage de unges perspektiv og styrke de unges stemmer ind i sagerne:

"Dét, vi skal varetage, det er barnets interesser og barnets perspektiv og ikke barnets bedste. (...) Vi skal meget gerne være med til at oplyse barnets sag bedre, altså i højere grad end tidligere." (Leder, Joannahuset)

Joannahuset har derfor fokus på den unges fortælling og dét, som den unge ytrer at have brug for hjælp til. Joannahuset ser det ikke som deres opgave at vurdere, hvad der måtte være til de unges bedste. Deres rolle er nærmere at støtte de unge i, at deres stemmer tydeliggøres i sagerne, og at sagerne dermed oplyses bedre.

Joannahuset ser det som deres rolle at tage de unge alvorligt og, som det fremgår af deres børnesyn, at møde de unge med ligeværdighed og opbakning²².

Kommunerne og forældre efterspørger et mere helhedsorienteret blik på de unge

Kommunerne og tre af de interviewede forældre²³ fortæller, at de omvendt oplever, at Joannahuset kan have en for ensidig tilgang til de unge og deres kriser. De efterlyser en forståelse og dialog med krisecentret, der i højere grad tager højde for:

- De unges individuelle muligheder for at vurdere, hvad der er det bedste for dem.
- At de unge ikke er "øde ø'er" men relationelt forbundne og afhængige af de aktører, der står rundt om.

De unge er ifølge kommunerne og forældre ikke nødvendigvis eksperter i, hvad der er det bedste for dem

Kommunerne oplever, at det er problematisk, hvis et ungekrisecenter ikke tager højde for de unges forudsætninger for at vurdere, hvad der er til deres eget bedste. I Gentofte Kommune udtrykker de en oplevelse af, at det, de unge kan efterspørge i øjeblikket, ikke nødvendigvis stemmer overens med det, de ville vælge senere i livet:

²¹ "Joannahusets børnesyn" (joannahuset.dk)

²² "Joannahusets børnesyn" (joannahuset.dk)

²³ De interviewede forældre er rekrutteret dels via kommunerne og dels kontakttet gennem Joannahuset via samme systematik som de unge. Se nærmere udfoldelse heraf i bilag 1.

"De unge er måske rigtig meget eksperter i eget liv, men de er måske ikke nødvendigvis eksperter i, hvad der er bedst for dem på den lange bane. De har jo brug for nogle voksne at støtte sig op af i en sårbar periode af deres liv." (Medarbejder, Gentofte Kommune)

Kommunerne problematiserer, at Joannahuset i deres forståelse og tilgang går med de unges ønsker. Københavns Kommune oplever, at de unges nu-og-her ønsker bør tilgås med et helhedsblik på, hvad der er det bedste for de unge på den lange bane:

"Jeg synes det er problematisk, at man ikke anerkender, at en teenagehjerne ikke er udviklet og ikke kan konsekvensberegne alle de her ting." (Lene, forælder til ung i Joannahuset)

"Det er jo ikke lykken at blive anbragt og komme på en døgninstitution. Så kan det godt være, der er nogle af vores unge, der siger, at det er det lige nu. Men kigger de tilbage om ti eller tyve år kan de godt se, at det ville de have været foruden." (Medarbejder, Københavns Kommune)

På samme vis udtrykker en af forældrene, at det er svært, at der i Joannahusets tilgang ikke tages højde for de unges udviklingsmæssige muligheder for at konsekvensberegne deres valg. Det gælder i forhold til de ønsker og behov, den unge giver udtryk for, men også den risikoadfærd, ungdommen kan være forbundet med.

De unge er forbundet til og afhængige af relationerne omkring dem

De interviewede kommuner efterlyser videre, at Joannahuset i højere grad, i deres forståelse og tilgang, tager højde for de unge som del af en relationel kontekst. Kommunerne oplever, at særligt de unges familier i højere grad bør inddrages som stemme i kontakten mellem de unge og Joannahuset og i de ønsker, de unge giver udtryk for, når de er på krisecentret. Når de i kommunen har en oplevelse af, at Joannahuset ser for isoleret på de unges ønsker om ikke at bo hjemme og ikke i tilstrækkelig grad tager højde for de unges omkringværende relationer, så stiller de sig kritiske over for krisecentrets børnesyn. En medarbejder i Københavns Kommune siger:

"Det er jo der, at vi slår os en smule på Joannahuset, fordi det børnesyn skinner igennem. Uagtet hvor svært det kan være derhjemme, så er det jo altså den unges familie og netværk for livet. Vi skal forsøge at hjælpe dem med at navigere i det på bedst mulig vis. Styrke de kompetencer, der er derhjemme, og styrke de kompetencer, den unge har." (Medarbejder, Københavns Kommune)

INDDRAGELSE AF DE UNGES FAMILIER

"... så er det jo altså den unges familie og netværk for livet." (Medarbejder, Københavns Kommune)

I Tårnby Kommune stiller de spørgsmålstegn ved, om et fokus alene på den unges perspektiv i virkeligheden er til den unges bedste:

“Når de unge er så meget i centrum, som de også skal være, hvordan går vi så ind i virkeligheden og varetager deres tarv? Når de kommer på et krisecenter, så er det jo fordi, der er nogle ting, de har brug for at blive mødt i. (...) Men den er også ukritisk, fordi det kan jo være børn, der kommer ind og er meget kede af det, fordi de har oplevet nogle ting. Så hvordan tager man lige hånd om det?” (Leder, Tårnby Kommune)

Lederen savner, at Joannahusets anlægger et mere helhedsorienteret blik på de unge, deres forhistorier og deres kontekst, og at det er på dét grundlag, at de støtter de unge.

Tre af de interviewede forældre efterlyser, at Joannahuset havde inddraget dem mere i deres børns forløb på krisecentret. En af forældrene udtrykker:

“Joannahuset siger, “Vi lytter til barnets stemme”. Det vil vi alle sammen gerne. Nogle gange skal man også bare lytte bag om det, barnet siger, og at det er i en vanskelig situation.” (Louise, forælder til ung i Joannahuset)

Det er som udgangspunkt forældremyndighedsindehaver og kommunerne, der har kompetence til at træffe beslutninger og afgørelser om børn og unge, jf. forældreansvarsloven § 2 og barnets lov § 97.

§

OM KOMPETENCEN TIL AT TRÆFFE BESLUTNINGER OM BØRN OG UNGE

§ 2. Forældremyndighedens indehaver skal drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov²⁴.

§ 97. Anbringes et barn eller en ung uden for hjemmet, overtager kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune ansvaret for den daglige omsorg for barnet eller den unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, på baggrund af den løbende opfølgning, jf.

²⁴ Se BEK af Forældreansvarsloven.

§§ 95 og 96, og det personrettede tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 156, træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under anbringelsen uden for hjemmet²⁵.

²⁵ Se BEK af barnets lov.

KAPITEL 4

Husly og erfaringer med ændrede regler

TRE ÆNDREDE REGLER FOR HUSLY

Joannahuset er fra den 1. januar 2024 godkendt til at tilbyde husly:

- I 48 timer, før der skal indhentes samtykke fra forældremyndighedsindehavere
- I op til 14 dage (tidligere syv dage)
- Til børn og unge ned til 12 år (tidligere ned til 14 år)

Gældende fra den 1. januar 2024.

Social- og Boligministeriet godkendte den 1. januar 2024 en ansøgning fra Joannahuset om et nyt forsøg efter barnets lov § 206, hvor rammerne for opholdet i ungekrisecentret blev ændret. Forsøgsordningen blev godkendt for perioden den 1. januar 2024 til og med den 31. december 2027²⁶.

Joannahuset fik derved tilladelse til at etablere seks sengepladser, hvor unge i alderen 12-17 år med samtykke fra forældremyndighedsindehavere kan få ophold i syv døgn med mulighed for at forlænge opholdet med yderligere syv døgn. Som en del af forsøgsordningen kan unge selvvisiteres til en sengeplads i op til 48 timer uden eksplicit samtykke fra forældremyndighedsindehavere, men med orientering af denne.

Dette kapitel handler om de foreløbige erfaringer, som Joannahuset, unge, kommuner og forældre har med de ændrede regler for husly. De nye regler trådte i kraft den 1. januar 2024 og blev taget i brug af krisecentret i februar 2024. Da der er tale om en relativ kort tidsperiode vil det også være tidlige og foreløbige erfaringer, der gennemgås her²⁷.

I dette kapitel beskriver vi først rammerne for forsøget med ændrede rammer for husly. Herefter belyser vi data for, hvor mange unge der har haft husly efter de nye regler. Til sidst beskriver vi de erfaringer, som Joannahuset, kommuner, forældre og unge har gjort sig med husly i forbindelse med forsøget. Kapitlet indeholder følgende afsnit:

- Forsøg med ændrede rammer for husly
- Hvor mange der får husly
- Husly i 48 timer uden samtykke
- Husly i op til 14 dage
- Husly for unge ned til 12 år
- Forældrenes status når deres barn er i Joannahuset

MÅLGRUPPE FOR HUSLY

Joannahusets tilbud om husly er afgrænset til unge i alderen 12-17 år, som er i akut krise eller kriselignende situationer. Tilbuddet om husly omfatter ikke unge med svære psykiske

²⁶ Godkendelse af forsøg efter § 206 i barnets lov (sm.dk)

²⁷ Interviewene med Joannahuset og de øvrige informanter er foretaget mellem tre og fire måneder efter, at de nye regler for husly er taget i brug. Erfaringerne med de nye regler er derfor begrænset til denne periode.

udfordringer, voldelig eller udadreagerende adfærd, eller unge med svære misbrugsproblemer. I alle tilfælde, hvor Joannahuset bliver vidende om, at en ung har tungere problemstillinger, herunder misbrug eller psykiske lidelser, skal krisecentret henvises til den unges handlekommune²⁸.

Målgruppen for Joannahusets øvrige tilbud om omsorg og rådgivning er alene afgrænset til unge mellem 12 og 17 år og kan ifølge Joannahuset også inkludere unge med misbrug eller psykiske udfordringer.

HVOR MANGE FÅR HUSLY?

Joannahusets opgørelse over husly viser, at der i alt er 236 unge, der har haft husly i Joannahuset, siden december 2020²⁹. Ungekrisecentrets opgørelse siden implementeringen af de nye regler den 8. februar 2024 og frem til den 13. august 2024 viser følgende:

- Joannahuset har i perioden givet husly til i alt 53 unge, hvoraf 5 aktuelt er i husly³⁰
- 10 af de 53 unge er mellem 12-13 år
- 27 har haft husly i mere end syv dage
- Syv unge er blevet revisiteret til husly efter tidligere at have været i husly i to gange syv dage
- 31 unge har gjort brug af 48 timer med orientering af forældrene frem for med samtykke, hvoraf 22 efterfølgende har fået samtykke til husly. I tre tilfælde har unge efterspurgt og fået afslag på samtykke fra forældre til at fortsætte husly

HUSLY I 48 TIMER UDEN EKSPPLICIT SAMTYKKE

Ifølge forsøgsordningen efter barnets lov § 206 kan unge have husly i Joannahuset i 48 timer uden eksplicit samtykke fra forældremyndighedsindehaver. Joannahuset skal orientere forældremyndighedsindehaveren om, at den unge opholder sig der og ønsker husly. Hvis forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med orienteringen modsætter sig opholdet på ungekrisecentret, og den unge forsat opholder sig i Joannahuset, skal Joannahuset give forældremyndighedsindehaveren mulighed for at afhente den unge.

²⁸ Godkendelse af forsøg efter § 206 i barnets lov (sm.dk)

²⁹ Joannahuset har kunne tilbyde husly siden den 22. december 2020. De 236 unge, der har haft husly, dækker derfor over perioden den 22. december 2020 og frem til den 13. august 2024.

³⁰ Længden på huslyforløbene for de fem unge, der aktuelt er i husly, vides ikke endeligt.

Joannahusets spæde erfaringer med de 48 timer uden eksplicit samtykke er, at det giver de unge og forældre bedre tid

I interviewet med Joannahuset gør de opmærksom på, at de kun har spæde erfaringer med ikke at skulle have samtykke de første 48 timer, men de oplever, at de foreløbige erfaringer er gode.

Joannahuset fortæller, at det for nogle unge er et stort skridt at tage kontakt til Joannahuset. Joannahuset beskriver, at muligheden for 48 timer for flere af de unge har været vigtig for, at de har haft modet til at henvende sig til krisecentret.

Ifølge Joannahuset er det rart for de unge ikke øjeblikkeligt at skulle konfronteres med deres forældres reaktion på, at de har søgt hjælp på ungekrisecentret:

"Der kan være nogle, der har rigtig meget angst og nervøsitet over bare det, at ens forældre skal vide, at de er her. Og oven i købet så også skal have dem til at sige ja, hvis konfliktniveauet er meget højt. Så det med, at det er en mulighed at kunne sige, "Her kan du være i 48 timer. Det kan vi tilbyde dig med en orienterende snak med dine forældre. Selvfølgelig bliver kommunen også orienteret om det". Det kan få konfliktniveauet lidt ned" (Medarbejder, Joannahuset)

Joannahuset fortæller også, at de oplever, det nogle gange kan være en lettelse for forældrene ikke at skulle give samtykke i de første to døgn. Medarbejderne i Joannahuset oplever, at nogle forældre kan føle sig overrumpede af meldingen om, at deres barn er taget på et ungekrisecenter. Her har Joannahuset et indtryk af, at det kan være godt, at forældrene ikke skal forholde sig til at give samtykke, men at de har mulighed for at lande i situationen først. Joannahusets indledningsvise erfaringer er også, at de fleste forældre efterfølgende vælger at give samtykke til fortsat husly efter de 48 timer.

Joannahusets orienterende samtaler med forældrene

Joannahuset skal straks orientere forældremyndighedsindehaver om, at den unge opholder sig i Joannahuset, når de indskrives i husly. Joannahuset fortæller, at det kan være en svær samtale, og at det som hovedregel er fuldtidsansatte, der tager samtalen:

"Den lille erfaring, vi har indtil videre, er, at det godt kan blive en lang snak, fordi forældrene også har brug for at forstå, hvad nu egentlig forskellen er på myndighedsrollen og på vores rolle, og barnets ret til at tage ophold og søge rådgivning." (Medarbejder, Joannahuset)

Joannahuset beskriver, at de over tid er blevet mere opmærksomme på, hvor svær situationen kan være for forældrene, når deres børn tager på et krisecenter. Et nyere tiltag i den forbindelse er, at Joannahuset tilbyder forældrene en udvidet orienterende samtale i forlængelse af den første orienterende samtale. Det kan ifølge Joannahuset give mulighed for at lave en aftale om at tale sammen igen, når "chokket" over, at den unge er taget på krisecenter, har lagt sig. Joannahuset fortæller, at de tilstræber, at forældrene så vidt muligt har dialog med de samme medarbejdere gennem forløbet for at skabe kontinuitet og tryghed.

En af forældrene har oplevet de 48 timer uden samtykke som positivt

Der er ikke mange erfaringer blandt de interviewede forældre omkring først at skulle give samtykke til husly efter 48 timer. Dog fortæller en mor, at det var positivt i deres situation, at hendes barn kunne opholde sig i Joannahuset uden samtykke. Årsagen til, at hendes barn var i Joannahuset, var en konflikt mellem forældrene om forældremyndigheden. Det indebar, at barnet ikke ønskede at opholde sig på sin bopæl hos faren og ikke kunne opholde sig hos moren, idet hun var bange for, at det kunne betyde, at det ville stille hende dårligt i forældremyndighedssagen. I løbet af de 48 timer var det ifølge moren godt, at der ikke var behov for et samtykke fra faren. I denne tid mæglede Joannahuset mellem forældrene, og moren fik en juridisk afklaring, så løsningen efter de 48 timer kunne blive, at barnet kunne bo hos moren. Barnet var under 14 år, og moren oplevede, at hendes barns ophold i Joannahuset var trygt og godt.

HUSLY I OP TIL 14 DAGE

Efter de nye regler kan unge få husly i op til 14 dage, hvor der først gives husly i op til syv dage, og herefter kan opholdet i særlige tilfælde forlænges med syv dage mere.

Joannahuset oplever, at udvidelsen af huslyperioden er god for de unge, da der bliver bedre tid til at finde en mere langsigtet løsning fra start. Joannahuset beskriver, at de unge blandt andet får tid til at reflektere, tid til at komme ud og se forskellige anbringelsessteder og tid til at tale flere gange med deres sagsbehandler. Det giver også bedre tid til rådgivningen i Joannahuset, så man kan vente et par dage med eksempelvis at påbegynde en underretning til kommunen. Joannahuset oplever også, at kommunerne får bedre tid til deres sagsarbejde og til at forberede de unge og familierne på eventuelle indsatser. Joannahuset udtrykker, at konfliktniveauet i familierne

**UDVIDELSEN AF
HUSLY GIVER
BEDRE TID TIL AT
FINDE
LØSNINGER**

som følge heraf falder, og at færre unge står uden en plan, når deres husly udløber.

Kommunerne oplever, at det er godt med mere tid til at finde løsninger

Blandt de tre kommuner er det kun Tårnby og Københavns Kommune, der har erfaring med de nye regler for husly i op til 14 dage.

Alle tre kommuner giver udtryk for, at den udvidede periode for husly kan give kommunen bedre tid til at finde en god løsning. Gentofte og Tårnby Kommune beskriver også, at det er godt, at der er sådan en mulighed, da de ikke selv har tilbud, der matcher Joannahuset.

I Københavns Kommune lægger en leder vægt på, at de 14 dages husly er gode, hvis det betyder, at de unges perspektiv kan komme frem, og at der samtidig kan være et godt samarbejde mellem kommunen og Joannahuset i den tid, så kommunen kan være med til at undersøge mulighederne for de unge.

Kommunerne er bekymrede for de unges hverdag, relation til forældrene og medicinering

De tre kommuner giver samtidig udtryk for en bekymring for, at de unge, efter de nye regler, er væk i længere tid fra deres hverdag med familie, skole og fritidsaktiviteter. Kommunerne oplever, at jo længere tid, de unge er væk fra hverdagen, desto sværere kan det blive for dem at vende tilbage.

Unge i husly og hverdagsliv

Når vi ser på tværs af interviewene med de unge og forældre til unge i Joannahuset, så står de unge i situationer, hvor deres trivsel og forskelligartede kriser påvirker deres hverdag. De unges ophold i Joannahuset bryder dermed også med den hverdag, de unge ellers har haft. For nogle unge i form af, at de tager fra deres forældre og ind i Joannahuset, mens andre unge står i mere kaotiske forløb, hvor de forinden har flyttet mellem eksempelvis anbringelsessteder, familie og venner. Der er således forskel på, om de unges ophold i Joannahuset bryder med en ellers stabil hverdag med familie, skole og fritidsaktiviteter, eller om de unge forinden i kortere eller længere tid har levet omskiftelige hverdagsliv.

Unge i husly og skolegang

I interviewene med de unge og forældrene er der både oplevelser med, at de unges skolegang fastholdes under ophold i Joannahuset, og oplevelser med, at skolegangen bliver brudt.

En af de unge, Ida, havde læseferie forud for eksamen, da interviewet blev foretaget. Ida boede tidligere i en plejefamilie,

”Det at være i krise og komme på et krisecenter, så ser en hverdag jo nogle gange meget anderledes ud, end bare en almindelig hverdag. Det her med at kunne gå i skole og overhoved have et skoletilbud. Der er også en del af de børn og unge, der kommer, der ikke går i skole. Altså hvor det slet ikke er det, der er i fokus.” (Leder, Joannahuset)

hvor hun ikke trivedes, og hun søgte derfor rådgivning og husly i Joannahuset. Ida har fået husly i flere omgange henover en periode, hvor hun, udover at bo i Joannahuset, også har sovet hos sin kæreste og hos en veninde. Hun oplever ikke, at tiden og opholdet i Joannahuset har påvirket hendes skolegang negativt:

Interviewer: *"Har du kunnet holde fast i din skolegang i den periode?"*

Ida: *"Ja det kunne jeg godt. De dage det kunne lade sig gøre, at jeg tog afsted."*

Interviewer: *"Så du er ikke på den måde kommet bagud, nu hvor der er læseferie og eksamener?"*

Ida: *"Overhovedet ikke, men jeg havde en meget sød lærer, der sendte mig de lektier, vi havde for. Så jeg føler ikke, jeg er kommet bagud. Men det er klart, at jeg gik glip af nogle skoledage på grund af møder, og så var der nogle dage, hvor jeg ikke kunne overskue det, fordi det var en tur ud fra København. Joannahuset støttede mig i hvert fald i det, og smurte mig madpakke og betalte for min billet til skole når jeg tog afsted."*

De øvrige unge, vi har interviewet, har ikke haft en stabil hverdag eller skolegang op til og under deres kontakt til Joannahuset. For de unge ser vi forudgående forløb, hvor skolegang ikke har været fastholdt, hvor de unge har været startet på eksempelvis efterskole og ungdomsuddannelser, men er stoppet igen.

I gennemgangen af de otte sager fremgår det på samme vis, at flere af de unge udviser skolevægring og ikke regelmæssigt møder i skole i perioden op til, at de opsøger Joannahuset. I flere af sagerne udtrykker de unge eksplicit et ønske om at få stabilitet i deres hverdag, så de bedre kan rette deres ressourcer mod at passe deres skolegang.

En af forældrene er mor til en ung, der sideløbende med sit ophold i Joannahuset var under udredning for en psykiatrisk diagnose. Forælderen oplever, at datterens husly og øvrige ophold i Joannahuset medvirkede til, at hun i en lang periode ikke kom i skole:

"Hun fik husly den første dag og en uge frem, og det samtykkede vi til, fordi vi havde en oplevelse af, at det var fornuftigt, og vi var jo ulykkelige over, at vi ikke kunne hjælpe hende. Så man tænkte, "Så er der forhåbentlig nogle søde voksne, der kan tale med hende". Joannahuset sagde også,

”Det, der skete, var, at hun ikke var i skole de næste fire måneder, fordi hun var i Joannahuset.”
(Lene, forælder til ung i Joannahuset)

at de havde meget fokus på, at barnet skulle passe sin skole. Det, der skete, var, at hun ikke var i skole de næste fire måneder, fordi hun var i Joannahuset. Efter hun var der i husly, kom hun hjem og sov, og så tog hun ind i Joannahuset og sad der en hel dag, indtil hun tog hjem igen og sov.” (Louise, forælder til ung i Joannahuset)

Forælderen fortæller videre, at datteren senere efter et skoleskift og massiv støtte fra forældrene får indhentet det faglige efterslæb, og at hun herefter får gennemført folkeskolens afgangseksamen.

Unge i husly der får medicin

I to af kommunerne rejser de en særlig bekymring for, om de unge får den medicin, som de kan have brug for, når de opholder sig i husly i Joannahuset. Københavns Kommune nævner, at en stor del af de unge, som er anbragt på døgninstitutioner, får medicin. Hvis der ikke er en god dialog med forældre og/eller anbringelsesstedet, kan kommunen se en risiko for, at Joannahuset ikke får kendskab til de medicinske behov, da de unge ikke nødvendigvis selv fortæller det. Denne bekymring gælder især for de helt unge ned til 12 år.

Nogle unge bliver revisiteret til husly

To af de unge, vi har interviewet, er blevet revisiteret til husly. Den ene af de unge havde husly, efter de nye regler for husly trådte i kraft, og den anden inden. Joannahuset oplyser, at revisitering kan ske, hvis der er tale om en ny situation, eksempelvis at der er sket et sammenbrud i den løsning, der ellers var fundet. Det kan være, at der efter første huslyophold er fundet en løsning i den unges netværk, men at det ikke længere viser sig muligt, hvorfor den unge henvender sig igen.

De unge, som er blevet revisiteret, fortæller, at de vender tilbage til Joannahuset, fordi de har oplevet, at alternativerne var ustabile og sommetider utrygge.

Et sikrere og tryggere alternativ til andre boligløsninger

En af de unge, Karla, har haft husly i Joannahuset tre gange af 14 dage. Efter de første 14 dage boede hun et par dage hos en familierelation for så at vende tilbage til krisecentret. Efter de næste 14 dage kunne hun ikke få kontakt til sin familie og valgte i stedet at søge efter boligløsning på sociale medier. Det lykkedes hende at overnatte hos en fremmed i nogle dage, hvorefter hun igen søgte husly i Joannahuset.

Adspurgt til, hvorfor hun fortsat havde behov for husly, beskriver Karla en oplevelse af, at kommunen var langsom til at hjælpe hende og finde en løsning. De forslag, kommunen kom

”Jeg elskede jo at overnatte i Joannahuset. Altså jeg kunne godt lide det, for jeg er meget socialt anlagt i forvejen, så jeg havde det super. Jeg kunne godt lide det der med, at der var mennesker omkring mig hele tiden. (...) Jeg var altid ude i fællesarealerne og spille spil, snakke med de ansatte og de andre unge. Så jeg nød det.”
(Karla, ung i Joannahuset)

med, matchede ikke hendes behov, og der var ikke plads på kommunens bosteder.

Ungekrisecentret kan være et sikkert og rart sted, mens alternativet kan være utrygt. En af de unge, Aya, som også har haft husly flere gange i Joannahuset, fortæller om, hvor det ellers var muligt for hende at overnatte:

"Ikke på herberg i starten, fordi jeg fik at vide, at der var stofmisbrugere, så de voksne ville ikke have, at jeg skulle blive påvirket af dem, hvis du forstår, hvad jeg mener. Så i starten var det bare opholdssteder, venner, Joannahuset og nogle gange hos min familie." (Aya, ung i Joannahuset)

Den usikre boligsituation betød også, at Aya overnattede steder, hvor det ikke var sikkert eller trygt for hende:

"Det betød rigtig meget for mig at kunne bo i Joannahuset, for sikkerhed var alt det, jeg egentlig tænkte på. Jeg gad ikke være hos en person, som jeg ikke kendte, og nogle gange var de venner, jeg havde – ærligt – ældre mænd. Og de ville gerne have, at jeg skulle overnatte der af en grund. Og det kunne jeg ikke rigtig lide. Så ville jeg hellere være et sted, hvor der var voksne, og hvis der skulle ske mig noget, så er de ligesom klar til at hjælpe mig, og jeg er i sikkerhed i deres hænder. Så det betød meget for mig at overnatte der." (Aya, ung i Joannahuset)

I de gennemgåede sagsforløb ser vi også, at flere af de unge har et begrænset netværk at trække på, når de skal finde et sted at overnatte. De unge, der ikke ønsker at tage hjem til deres forældre eller anbringelsessted, kan derfor føle sig presede, når deres huslyophold i Joannahuset er ved at udløbe, og de skal finde andre løsninger. I flere tilfælde, hvor de unge har nogen i deres netværk, fremstår det ustabilt eller konfliktfyldt. I flere af sagerne kommer det også til udtryk, at netværket allerede er inddraget i konflikten, eller at den unge er bekymret for at inddrage det.

HUSLY NED TIL 12 ÅR

Efter de nye rammer kan unge ned til 12 år få husly i Joannahuset, hvor de unge tidligere skulle være fyldt 14 år. Også med denne regelændring er der begrænsede erfaringer blandt de interviewede parter.

HVER FEMTE UNG I HUSLY ER UNDER 14 ÅR

Joannahuset fortæller, at de, før reglerne blev ændret, havde en stor andel af unge i målgruppen 12-13-årige, men som de ikke kunne tilbyde husly. Siden de ændrede regler er knap hver femte ung i husly under 14 år (19 procent).

Blandt kommunerne gives der trods den begrænsede erfaring udtryk for en bekymring om, at de helt unge i Joannahuset får for stort et ansvar for deres egen situation. Herunder for, om de kommer ind i et miljø, som vil kunne forværre deres situation og bringe dem længere væk fra deres faste relationer. Københavns Kommune lægger vægt på, at det for de helt unge er særlig vigtigt, at kontakten til igangværende kommunale indsatser fastholdes.

Joannahuset fortæller, at de for de helt unges vedkommende har skærpet deres fokus på flere hensyn:

- Dialog med forældrene om skolegang, fritidsaktiviteter og forskellige aftaler med den unge. Det kan for eksempel være aftaler med den unge om at være tilbage i Joannahuset efter et bestemt klokkeslæt.
- Opmærksomhed på spændet mellem de 12- til 17-årige, der kan være i husly på samme tid, og at de 12-årige tilbydes tryghed i at være tæt på en voksen.
- Støtte til basale ting i hverdagen som eksempelvis at huske den unge på at gå i bad, hjælpe med tøjvask og pakke tøj til fritidsaktiviteter.

FORÆLDRENS STATUS NÅR DERES BARN ER I JOANNAHUSET

En af forældrene giver udtryk for at opleve sig i en svær position, da hendes barn var i Joannahuset. Forælderen har forældremyndigheden og ansvaret for barnet, men oplever samtidig ikke i praksis at kunne påtage sig ansvaret. Hun oplever ikke at have indblik i, hvad den unge foretager sig på krisecentret, og om det forlader Joannahuset, uden hun ved det.

”Hvis børn bliver overladt til andre voksne, så har de voksne et ansvar for, hvad de børn går rundt og laver.” (Lene, forælder til ung i Joannahuset)

Forælderen har ønsket, at Joannahuset orienterede hende, hvis hendes barn valgte at gå fra krisecentret i nattetimerne³¹.

Tre af forældrene, vi har talt med, fortæller, at de havde klaget over krisecentrets håndtering, hvis der havde været en

**SVÆRT AT STÅ
MED FORÆLDRE-
MYNDIGHED UDEN
KRAV PÅ IND-
DRAGELSE OG
UDEN RET TIL AT
KLAGE**

³¹ I et svar fra Social- og Boligministeriet på en redegørelse fra Joannahuset præciseres det, at krisecentret på sin forsøgsgodkendelse ikke kan tilsidesætte forældremyndighedens juridiske ret og ansvar over deres børn. Det er derfor krisecentrets opgave at forvalte det på en måde, som ikke tilsidesætter forældrenes muligheder for at udøve forældremyndigheden. (SOU Almdel Bilag 254 Svar på Joannahusets supplerende redegørelse af d 10 juni 2024docm (ft.dk))

uafhængig klagemulighed. Det gælder de forældre, som ikke oplever at være blevet inddraget tilstrækkeligt, og som ikke tilslutter sig målet for den støtte Joannahuset har ydet til deres børn.

Svært hvis forældremyndighedsindehaver ønsker at afhente sit barn i Joannahuset

I Københavns Kommune oplever de, at der sommetider kan opstå svære situationer i og med, at forældre kan modsætte sig den unges huslyophold. Københavns Kommune refererer til eksempler, hvor forældre angiveligt er blevet afvist, når de har ønsket at hente deres barn. De oplever det problematisk, at forældrene, som har forældremyndighed og ansvaret for deres børn, ikke kan få adgang til dem, når de er i Joannahuset. Kommunen anerkender dog, at der kan være særlige situationer, hvis forælderen eksempelvis er alkoholpåvirket. Her skal krisecentret i stedet kontakte handlekommunen.

Joannahuset har beskrevet sin praksis for forældres adgang til krisecentret, hvis de ønsker at afhente unge, som opholder sig i Joannahuset³²:

JOANNAHUSETS PRAKSIS NÅR FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVER ØNSKER AT AFHENTE SIT BARN I JOANNAHUSET

I den supplerende redegørelse til Social- og Boligministeriet den 10. juni 2024 skriver Joannahuset blandt andet:

”Joannahuset kan som udgangspunkt ikke lukke forældremyndighedsindehaveren ind i Joannahusets lokaler af hensyn til sikkerheden og trygheden for andre børn og unge samt personalet. (...) I de tilfælde, hvor barnet eller den unge modsætter sig afhentning, er det Joannahusets praksis, at personalet gennem dialog søger at finde en løsning mellem den unge og den pågældende forælder omkring afhentningen.”

Videre har Social- og Boligministeriet præciseret forældremyndighedsindehaveres rettigheder, når deres børn opholder sig på ungekrisecentret³³:

³² Supplerende redegørelse til Folketingets Socialudvalg den 10. juni 2024.

³³ Svar på Joannahusets supplerende redegørelse den 1. juli 2024.

PRÆCISERING AF FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVERS RETTIGHEDER

Social- og Boligministeriet skriver i deres svar til Joanna-husets supplerende redegørelse den 1. juli 2024:

"Forsøgsordningen forudsættes at blive forvaltet på en måde, som ikke tilsidesætter forældremyndighedsindehaverens mulighed for at udøve forældremyndigheden og f.eks. samtykke til barnet eller den unges ophold på ungekrisecentret. (...) Det betyder også, at Joannahuset ikke må modsætte sig, at forældre henter deres børn eller unge i Joannahuset eller medvirker til, at afhentnings-situationer bliver vanskeligere, end de allerede er."

JURIDISKE MULIGHEDER FOR TILKNYTNING AF BOLIGINDSATS

Som led i erfaringsopsamlingen belyser Ankestyrelsen mulighederne inden for nuværende lovgivning for at koble en boligindsats til ungekrisecentrets eksisterende tilbud. Spørgsmålet indgår i erfaringsopsamlingen efter ønske fra aftalepartierne i SSA aftalen 2022. Årsagen hertil er, at Joannahuset på daværende tidspunkt havde et ønske om at tilknytte midlertidige boliger til deres tilbud.

I og med at visitationen til en boligindsats vil ligge hos Joannahuset, og dermed uden om den ansvarlige kommune, vurderer Ankestyrelsen, at der dels vil være risiko for, at de unge ikke modtager en sammenhængende støtte. Dels at der ikke vil være entydighed i, hvem der har ansvaret for at følge op på de unges trivsel og udvikling. Det er som udgangspunkt forældremyndighedsindehaver, jf. § 2 i forældreansvarsloven, og kommunerne, jf. §§ 136 og 97 i barnets lov, som har ansvar for og kompetence til at følge op på og træffe beslutninger om barnet. Kompetencen hertil kan som udgangspunkt ikke uddeles til og placeres hos en privat organisation såsom Joannahuset.

Kommunen har nu forpligtelsen til at sørge for, at lovgivningen overholdes, herunder eksempelvis også forpligtigelsen til børneinddragelse, jf. § 5 i barnets lov, og til at føre tilsyn, jf. § 9 i barnets lov. Lovgivningen om anbringelse er kompleks og kræver stort fokus på retssikkerheden for både unge og forældre. Der er i det nuværende system ikke tvivl om, hvem der har ansvar for at følge op og inddrage den unge i beslutninger, ligesom der er et kendt klagesystem.

Kommunen har derudover en forpligtelse til at undersøge alle muligheder for hjælp og støtte i medfør af retssikkerhedslovens § 5. Det kan for eksempel være i forhold til handicapkompenserende ydelser eller støtte i forbindelse med overgang til voksenlivet. Kommunen har tillige ansvaret for den unge også ind i voksenlivet, hvis der er behov for dette. Ved den foreslåede ordning vil Joannahuset kunne visitere barnet eller den unge til en bolig uden inddragelse af den ansvarlige kommune. Det vil betyde, at kommunen ikke vil kunne tilbyde den unge den nødvendige, sammenhængende støtte og hjælp, som der er brug for.

Ankestyrelsen vurderer derfor, at det ikke er muligt inden for den eksisterende lovgivning at etablere en boligdel til unge under 18 år i tilknytning til Joannahuset.

KAPITEL 5

Erfaringer med Joannahusets rådgivning

I dette kapitel præsenteres de unges, forældrenes og kommunernes erfaringer med Joannahusets rådgivningstilbud³⁴. Kapitlet belyser:

- Hvilke erfaringer de unge, forældre og kommuner har med ungekrisecentrets rådgivning

For en nærmere gennemgang af Joannahusets principper bag rådgivningen og deres arbejde med at kvalitetssikre rådgivningstilbuddet henviser vi til bilag 2.

JOANNAHUSETS RETTIGHEDSBASEREDE RÅDGIVNING

Joannahuset har udarbejdet en kvalitetsrapport³⁵ i forbindelse med at deres rådgivningstilbud blev akkrediteret³⁶ i 2022. Heri beskriver Joannahuset rådgivningsprincipper og praksis. Det fremgår, at Joannahusets rådgivning er *empowerment*-orienteret, idet der er fokus på, at de unge får deres eget perspektiv beskrevet, udfoldet og formidlet, og at de derved får indflydelse på deres egen situation.

Joannahuset fortæller i interviewet, at de i rådgivningen hjælper de unge med at formulere sig om og uddybe deres situation:

"Hvis kommunen for eksempel siger, "Ud fra den måde, som du fortæller om din situation på nu, ser vi ikke, at der er et anbringelsesgrundlag". Så siger vi, "Okay, hvordan kan vi hjælpe dig med at finde et sprog for at fortælle eller uddybe det, når du siger, at "Jamen jeg synes bare, at det er svært derhjemme"? Hvad er det, der kan være svært?" Vi prøver at hjælpe den unge til at nuancere det, så den unge kan åbne op over for den kommunale rådgiver" (Medarbejder, Joannahuset)

"Vi bestræber os på at give den unge tilpas meget støtte til at agere kompetent på sin situation, og dermed også i at få den erfaring, som barnet/den unge kan bruge fremadrettet. (...) Det betyder, at vi respekterer barnets perspektiv, og at vi har fokus på at understøtte barnets eller den unges mulighed for at deltage i egen sag og i rådgivningsforløbet i Joannahuset."

KVALITETSRAPPORT
FOR JOANNAHUSET

³⁴ Rådgivningstilbuddet er for nuværende ikke reguleret af forsøgsgodkendelsen og dermed ikke underlagt offentligt tilsyn.

³⁵ Kvalitetsrapport for Joannahuset (2022) er udarbejdet af Joannahuset i forbindelse med en proces for at blive akkrediteret via RådgivningsDanmark.

³⁶ Akkreditering via RådgivningsDanmark er en fælles kvalitetsstandard for sociale rådgivningstilbud. Akkrediteringen kvalitetsstempler blandt andet rådgivningens faglighed, etik og overholdelse af lovgivningen og er udtryk for at Joannahuset lever op til fælles branchestandarder. En akkreditering er gyldig i tre år hvorefter rådgivningen skal genakkrediteres.

Joannahuset fremhæver selv, at deres rådgivning hænger tæt sammen med deres tilbud om omsorg og husly. Via kvalitetsrapporten beskriver Joannahuset at de ser den tillid og de relationer, der opbygges på krisecentret, som afgørende for de muligheder, de har i rådgivningen. Data fra Joannahuset viser, at 62 procent af de unge gør brug af omsorgsaktiviteter, når de begynder et rådgivningsforløb³⁷ (se tabel 9.6 i bilag 3).

UNGES ERFARINGER MED RÅDGIVNINGEN

De fire unge, vi har talt med, har alle haft rådgivningsforløb i Joannahuset.

At blive hørt og forstået

Det er gennemgående i de unges fortællinger, at de oplever at blive hørt og forstået i Joannahuset. Aya fortæller, hvordan hun oplevede, at de voksne i Joannahuset lyttede og mødte hende med en forståelse, hun ikke havde oplevet derhjemme.

”Som barn skal man jo også være forstået af de voksne og blive hørt af de voksne, så det var det, jeg søgte. Og det gjorde Joannahuset.” (Aya, ung i Joannahuset)

På samme vis beskriver Frida, at Joannahuset var et sted, hvor hun følte sig mødt, og hvor de voksne altid var klar til at lytte til hende. Hun sætter pris på, at der både var plads til at kunne grine og slappe af, men også plads til at være ked af det og tale om svære situationer.

Støtte i at få sin stemme frem i sagen

De fire unge, vi har talt med, beskriver alle, at de oplever, at Joannahusets rådgivning hjalp dem til at få deres stemme og ønsker frem i mødet med kommunen.

En af de unge, Karla, beskriver, at hun har haft to rådgivere på krisecentret, som hun i en periode havde rådgivningssamtaler med næsten hver dag frem til, at hun fik at vide, at hun skulle anbringes. Karla fortæller:

”Jeg har aldrig nogensinde oplevet at få så meget hjælp, som jeg fik fra Joannahuset. De hjalp mig jo både med at få et overblik over min sag og få skrevet underretning til min sagsbehandler for at få ham til at forstå den situation, jeg sad i. De hjalp mig også med at få fat i min aktindsigt for al

³⁷ Omsorgsaktiviteter indebærer blandt andet, at de unge kan få mad og drikke, komme i bad eller få en pause.

den tid, jeg har været under kommunen, siden før jeg overhovedet blev født faktisk. Sådan så han [rådgiveren i den nye bopælskommune] også kunne få en baggrundsforståelse. For vi fandt ud af, at han havde slet ikke læst eller fået mine akter fra min [forhenværende] sagsbehandler, før han overtog os.” (Karla, ung i Joannahuset)

Karla fik hjælp til at skrive en underretning og havde også sin rådgiver med som bisidder til møder med både sin sagsbehandler og familiebehandler. Hun fortæller om, hvad der var særligt vigtigt for hende i forhold til den hjælp, hun fik:

”Det var nok det med hvor meget, de var på min side. At de pressede på hos min sagsbehandler og prøvede at få ham til at forstå, hvor alvorligt det faktisk var. (...) De var virkelig på min side.” (Karla, ung i Joannahuset)

En af de andre unge, Frida, beskriver også, at hun satte pris på, at rådgiverne fra Joannahuset tog med hende som bisidder til møder med kommunen. Hun oplevede, at det var rart, at de kunne støtte hende ved at tale hendes sag:

”De [bisidderne] førte meget ordet, for jeg er ikke så god til at snakke til sådan nogle møder. De sagde det meste for mig. Det var meget rart at have dem med. Jeg har dem jo stadig med til møder nu, på Teams, og har haft det flere gange, fordi det synes jeg er lidt nemmere. Jeg er ikke så god til at få tingene sagt.” (Frida, ung i Joannahuset)

Aya fortæller også, at hun var glad for den måde, som Joannahuset lavede en underretning på i samarbejde med hende. Det gjorde, at underretningen afspejlede hendes egen oplevelse af sin situation:

”Dét, jeg kunne lide ved Joannahuset, var, at da de lavede en underretning, der informerede de mig om, at ”Vi laver en underretning”, ”Vi er nødt til at skrive den” og inddrog mig for at beskrive, hvordan jeg føler, hvordan jeg har det, og hvad jeg oplever. Så de ikke formulerer det på en anden måde, og så bliver der en misforståelse.” (Aya, ung i Joannahuset)

I de otte sagsforløb, vi har gennemgået, fremgår det også, at Joannahuset hjælper de unge med at skrive underretninger til kommunen. I nogle tilfælde er underretningen skrevet af en medarbejder i Joannahuset, hvorefter den unge har læst underretningen igennem i forhold til, om den afspejler deres egen oplevelse af situationen. I andre, og størstedelen af underretningerne, er hovedparten af underretningen skrevet af den

unge selv med hjælp fra Joannahuset, hvor Joannahuset afslutningsvist tilføjer de aktuelle bekymringer til den unges situation.

Fælles for underretningerne er, at de tager udgangspunkt i den unges perspektiv og ønsker til fremtiden. Her fremstår Joannahuset som en oversætter, der har kunnet bidrage til at få den unges perspektiver udfoldet og formidlet. I følgende sagsforløb er et eksempel på, hvordan Joannahusets faglige viden kan hjælpe unge til at sætte ord på deres oplevelser:

SAGSGENNEMGANG: TARIK FÅR ET NYT SPROG FOR NEGATIV SOCIAL KONTROL

Tarik er en dreng på 17 år, der ikke længere ønsker at bo hjemme. Tarik opsøger først Børns Vilkår, hvor han fortæller, at han hele sit liv har været udsat for fysisk og psykisk vold af sin mor og søskende, men at han tidligere har været bange for at række ud efter hjælp. Herefter henvender han sig til Joannahuset for at få husly.

I sagsforløbet fremgår det, at Tarik har fået viden om negativ social kontrol i Joannahuset, og at han kan genkende beskrivelserne fra sit eget liv. Det hjælper ham i underretningerne til at sætte ord på den kontrol og overvågning, som han oplever i sin hverdag. Tarik oplever blandt andet, at familiens syn på skam og ære indebærer bestemte forventninger til hans maskulinitet og valg af partner, og at det har ledt til fysisk vold og nedværdigende behandling.

Støtte i at se forskellige løsningsmuligheder

To af de unge fremhæver i interviewene, at rådgiverne i Joannahuset hjalp dem med at kortlægge forskellige muligheder i deres situation. En af de unge er Aya, som er kommet i Joannahuset, siden krisecentret åbnede. Om at modtage rådgivning i Joannahusets, fortæller hun:

”De var meget forstående, og de hjalp mig, og de fandt forskellige valgmuligheder og ikke bare lige én løsning, så det var rart. (...) både valgmuligheder i forhold til, hvor jeg skulle flytte hen, men også i forhold til derefter, altså hvor jeg søgte arbejde eller en anden uddannelse og sådan noget. Så de har hjulpet mig på den vej.” (Aya, ung i Joannahuset)

Aya fortæller, at hun fik rådgivning om forskellige opholdssteder:

"Det gav mig en bedre forståelse af: "Hvilket opholdssted skal jeg være i? Hvilken hjælp søger jeg?" (Aya, ung i Joannahuset)

For Aya har rådgivningen i Joannahuset været med til at afklare hendes behov og ønsker såvel som de muligheder, der var i hendes situation.

Støtte i at få skubbet på sin sag i kommunen

De unge fortæller også, at Joannahusets rådgivning hjalp dem i dialogen med kommunen i forhold til at få deres ønsker bragt frem og få udvikling i sagen.

Ida fortæller, at hun fik hjælp til sit ønske om et nyt anbringelsessted. Indledningsvist forsøgte kommunen at sætte et møde op mellem Ida og den plejefamilie, hun var taget væk fra:

"Der fik jeg jo, og min primære rådgiver inde fra Joannahuset, sagt meget tydeligt, at det var ikke det, jeg havde lyst til. Men det var det, der blev arbejdet hen imod fra min sagsbehandlers side." (Ida, ung i Joannahuset)

Mødet bliver ikke afholdt, da Ida ikke ønsker at deltage. Hendes ønske var at komme til at bo i sin egen lejlighed. Herefter fortæller Ida om Joannahusets hjælp:

"De hjalp mig med at få sat gang i kommunen, vi ringede mange gange til kommunen og Den Sociale Døgnavagt, for at sige, at jeg skulle have et sted at bo." (Ida, ung i Joannahuset)

Ida fortæller, at kommunen efter et par uger kom med en plan for, hvordan hun kunne komme i egen bolig. Som led i planen skulle hun i et udslusningsforløb, og hun får hjælp fra Joannahuset til at finde et opholdssted, som var i passende afstand til hendes skole og arbejde.

I de otte sager kommer det også til udtryk, at Joannahuset undervejs i sagsforløbet har hjulpet de unge og eventuelt forældre i dialogen med kommunerne for at finde en løsning på den unges situation.

SAGSGENNEMGANG: JOANNAHuset STØTTER MARYAM I TVÆRKOMMUNAL UENIGHED

Maryam er en pige på 17 år, der henvender sig til Joannahuset, fordi hun ikke længere ønsker at være på sit opholdssted. Hun oplever omsorgssvigt, stærk mistrivsel og magtanvendelser.

Efter en periode med husly i Joannahuset, giver kommunen besked om, at de vil finde en mere langsigtet løsning på Maryams situation, og de opsiger Maryams opholdssted. Maryam flytter derfor hjem til sin far med den forståelse, at kommunen er i gang med at finde et nyt opholdssted. I den følgende periode kontakter Maryam og hendes far flere gange Joannahuset, fordi de ikke oplever, at der sker noget nyt i Maryams sag.

Da Joannahuset på vegne af Maryam tager kontakt til sagsbehandleren, får de oplyst, at sagen er overgået til farens bopælskommune. Imidlertid meddeler farens bopælskommune, at de ikke har kunnet overtage sagen, og at den fortsat er i den kommune, Maryam tidligere boede i.

I sagsforløbet bistår Joannahuset Maryam og hendes far i den tværkommunale uenighed om, hvilken kommune der er handlekommune i Maryams sag. De går ind i dialogen med de to kommuner og presser på for, at Maryams sag bliver håndteret.

Ønske om anbringelse hænger sammen med et ønske om at få en bedre relation til familien

I gennemgangen af sagsforløb kommer det til udtryk, at de unges ønske om at blive anbragt uden for hjemmet ikke nødvendigvis handler om, at den unge ikke ønsker kontakt med sin familie. I flere af sagerne giver de unge udtryk for, at de ønsker en bedre relation til deres familie, men at de ikke oplever, at den kan opnås, hvis de bor hjemme. I disse sagsforløb er der blandt de unge en oplevelse af, at det høje konfliktniveau i hjemmet opbruger deres ressourcer, og at det er skadeligt for deres udvikling at bo hjemme.

SAGSGENNEMGANG: JAKOB ØNSKER IKKE AT FORMÅLET MED FAMILIEBEHANDLING ER AT BO HJEMME

Jakob er en dreng på 16 år, der henvender sig til Joannahuset for at få husly og rettighedsbaseret rådgivning. Jakob er taget akut hjemmefra, fordi han oplevede en eskalering af konfliktniveauet i hjemmet med fysisk og psykisk vold. Jakob har ikke tidligere modtaget støttende indsatser fra kommunen.

I Jakobs sag træffer kommunen afgørelse om, at der skal iværksættes familiebehandling. Jakob vil gerne dele sine oplevelser med forældrene, for at de kan opnå en bedre relation, men han har brug for et pusterum, før han er klar til at deltage i familiebehandlingen. Jakob udtrykker over for sin sagsbehandler, at han gerne vil deltage i familiebehandlingen, men at han ikke ønsker, at formålet er, at han skal tilbage og bo hos sine forældre.

Efter en periode, hvor Jakob skiftevis bor hos Joannahuset og forskellige personer i hans netværk, bliver han tilbudt en ungdomsbolig.

FORÆLDRES ERFARINGER MED RÅDGIVNINGEN

Vi har spurgt de fem forældre, vi har interviewet, om, hvordan de oplevede den hjælp, deres barn fik af Joannahuset, herunder hvordan deres kontakt har været med Joannahuset i forbindelse med, at deres barn har fået rådgivning der.

Blandt de fem forældre er der to forældre, som er overvejende positive, og tre forældre, som er overvejende kritiske over for Joannahusets rådgivning af deres børn.

Forældres positive perspektiver på rådgivningen

Joannahusets rådgivning som en støtte i kontakten med kommunen

For en af forældrene har Joannahuset været en støtte i samarbejdet med kommunen i forhold til, at både han og hans barn ønskede at finde et andet behandlingstilbud end den tvangsansbringelse på en sikret institution, som ellers var kommunens indstilling:

"Det gav også mig noget, at jeg kunne trække mig fra det her, som er utrolig hårdt at være i for alle parter. At jeg følte, at der var nogle, der tog bolden lidt op fra denne her

dårlige kommunikation med kommunen. (...) det hjalp i den forstand, at der var nogle andre, der lyttede. Men det var rart at slippe ansvaret lidt og føle, at der var nogle, der også ville mit barn det godt.” (Jacob, forælder til ung i Joannahuset)

Forælderen har oplevet, at sagsbehandleren i kommunen ikke ønskede at inddrage Joannahuset, og at Joannahuset *”som institution ikke har et godt navn”* i kommunen. Ifølge forælderen har det følgelig været svært for ungekrisecentret at *”nå ind”* i kommunen med den unges perspektiver på sagen og løsningsmuligheder.

Forælderen oplever at have en god kontakt og dialog med Joannahuset i forbindelse med krisecentrets støtte til barnet i sagen:

”Ud fra de svære vilkår, de havde i Joannahuset, så synes jeg egentlig, at de prøvede efter bedste måde at hjælpe især mit barn, men også prøvede at tage mig og os med på vejen. (...) De orienterede mig. Ligesom jeg orienterede dem omkring mine forsøg på at få kommunen i tale, så gjorde de det samme.” (Jacob, forælder til ung i Joannahuset)

Joannahuset mægler mellem forældre som led i deres rådgivning og holder sig på barnets side af konflikten

En af de andre forældre har også en positiv oplevelse af Joannahusets rådgivning af hendes barn. Hun har ønsker for sit barn, som har flugtet med hendes barns egne ønsker for rådgivningen. Da hendes barn kontakter Joannahuset, står de i en situation, hvor hun på grund af en verserende forældremyndighedssag ikke tør lade barnet bo hos sig. Det skyldes, at hun er bekymret for, om det vil kunne skade udfaldet af sagen.

Forælderen oplever, at Joannahuset på en god måde mægler imellem forældrene ud fra den unges ståsted og med fokus på den unges behov:

”De var super venlige. De var meget beskyttende over for mit barn og hans situation. Det vil sige, de var hverken på min side eller på farens side. De var på mit barns side. Og det kunne jeg godt lide. Det, synes jeg, var trygt.” (Cecilie, forælder til ung i Joannahuset)

Forældres kritiske perspektiver på rådgivningen

Forældre oplever, at deres børn ændrer sprog og ønsker i kontakt med Joannahuset

En af forældrene fortæller om sin indledende kontakt med Joannahuset. Han taler første gang med Joannahuset, da hans barn er taget derind i husly, og krisecentret ringer for at bede om samtykke. Forælderen fortæller, at de ikke ønskede at give samtykke, da de mente, der var andre muligheder i familiens netværk. Herefter fik han en SMS fra sit barn:

"Samtidig får vi sms fra [barn], hvor man kan se, det er copy-paste fra et jurasprog, han aldrig selv ville bruge. Jeg kan forestille mig, at nogen har rådgivet ham. Det var ikke ham." (Benyamin, forælder til ung i Joannahuset)

Forælderen beskriver, hvordan det ændrede sprog fra hans barn betød, at de som forældre blev skeptiske og oplevede, at Joannahuset via rådgivningen af deres barn også påvirkede barnets stemme. Faren fortæller videre, at Joannahuset underrettede, og at han oplevede, at underretningen blev vinklet i retning af kulturelt betingede problematikker. Kommunen indtog herefter en "kulturformidler", der skulle støtte familien i at løse udfordringerne:

"Men jeg vidste, at det var ikke det, det handlede om. Det var ikke noget kulturelt, hvor han blev tvunget til at indordne sig kulturelle eller religiøse rammer. Men underretningen blev vinklet i den retning." (Benyamin, forælder til ung i Joannahuset)

Kommunen opstartede en børnefaglig undersøgelse, hvor Joannahuset undervejs sad med som bisidder ved møder. Forælderen beskriver, at han ikke oplevede, at krisecentret formidle deres rolle og tilbud til dem som forældre, herunder at krisecentret eksempelvis kan agere som bisidder og følge de unges sager. Han fortæller, at Joannahuset støttede hans barn i ønsket om at blive anbragt uden for hjemmet.

Forælderen oplever, at hans barns ønske om at bo selv i højere grad handlede om at kunne få større frihed til de aktiviteter, som de som forældre forbyder ham, herunder kriminelle aktiviteter. Kommunen træffer afgørelse om, at der ikke er grundlag for anbringelse. Det bekræfter forælderen i hans oplevelse af, at hans barns ønske og krisecentrets støtte ikke havde et berettiget grundlag.

Dét, at de unge bliver støttet i ønsker, som forældrene står uforstående over for, og at de unge begynder at formulere sig i et andet sprog, giver forældrene en oplevelse af, at Joannahuset sætter tanker og ønsker i gang hos deres børn. En anden forælder fortæller:

"Det ord, "psykisk vold", plantede de [Joannahuset] hos hende. Min datter kunne pludselig snakke "underretning", "psykisk vold" og "en form for hjemløshed" og sådan noget. Det har hun aldrig sagt før. Hun lærte et helt nyt fagligt sprog." (Lene, forælder til ung i Joannahuset)

Forældre oplever ingen eller svær dialog med Joannahuset

En af forældrene beskriver, at han ikke oplever at have haft en egentlig dialog med Joannahuset. Han fortæller, at da hans barn senere kommer hjem igen for at bo, har han *"hele tiden bisidderen i røret, og de SMS'er ofte"*. Forælderen prøver at tale med bisidderen sammen med den unge, men oplever, at bisidderen afviser ham og kun vil tale med den unge. Forælderen refererer, hvordan han oplever meldingen fra bisidderen:

"Vi rådgiver ikke forældrene". Der var en afvisende tone. Det var ikke noget med "vi laver det" eller "vores arbejde går ud på det". Det havde måske skabt en forståelse." (Benyamin, forælder til ung i Joannahuset)

Forældre kan opleve, at Joannahuset bidrager til konflikt og uberettiget støtter de unge i deres ønsker om anbringelse

Tre af de fem interviewede forældre har erfaring med, at ungekrisecentret har rådgivet deres børn om anbringelse uden for hjemmet. De pågældende forældre oplever ikke, at det er den rette løsning for deres børn, men at det vil påvirke børnenes trivsel negativt.

Forældrenes fortællinger om de unges forløb er kendetegnet ved, at de unge ikke ønsker at bo derhjemme og derfor ikke oplever at have et sted at bo. Samtidig fortæller forældrene, at kommunen ikke vurderer, at der er anbringelsesgrundlag og følgelig opstår nogle forløb med svære dynamikker mellem forældrene og deres børn. To af forældrene fortæller om forløb, hvor kommunen forsøger med en række andre tilbud såsom familiebehandling, støtte i hjemmet og efterskoleophold, men at det ender med frivillige anbringelser, fordi det ikke lykkes at skabe trivsel for den unge. Forældrene udtrykker en følelse af til sidst at 'give op' og gå med til en anbringelse:

"Vi siger, det her gider vi ikke mere, nu må vi have ro derhjemme, og jeg siger: "Kan I [kommunen] ikke finde noget, der er godt for ham? Han skal bare ikke have sin egen lejlighed, det vil ikke være godt med [ulovlige aktiviteter]" og det var sagsbehandleren enig i. Og så fandt hun et sted, og hvor vi sagde, "Hvis det betyder så meget for ham, så lad ham prøve det". Vores relation var ødelagt." (Benyamin, forælder til ung i Joannahuset)

Fælles for de tre forældres udsagn er en oplevelse af, at deres relation til deres børn har taget skade i processen, hvor de unge er i Joannahuset. En af forældrene beskriver:

"Grøfterne er draget meget dybt mellem mig og [barnet]. Og det er de stadigvæk. Det er stadig svært. (...) Jeg har det sådan efter Joannahus-tiden, at jeg føler, at jeg går på æggeskaller, når jeg er sammen med hende, for der er jo altid en risiko for, at hun bare går. Det har de [Joannahuset] jo ødelagt." (Lene, forælder til ung i Joannahuset)

Forældrene fortæller, at deres relation til deres børn fortsat er sårbar. Det er deres oplevelse, at det skyldes Joannahusets rolle i deres børns forløb, og at forløbene har været langvarige. Forældrene oplever derfor, at krisecentret har deltaget i at "antænde" en langvarig konflikt i familien.

KOMMUNERS ERFARINGER MED RÅDGIVNINGEN

Vi har spurgt kommunerne til deres erfaringer i sager, hvor unge har modtaget rådgivning af Joannahuset og sammenhængen mellem den rådgivning, de unge har fået af ungekrisecentret, og kommunens rolle i sagerne.

Kommunerne stiller sig kritiske over for krisecentrets rolle og rådgivning i de sager, hvor de ikke deler de unge og krisecentrets opfattelse af udfordringerne og omfanget af kriser og dermed heller ikke deler opfattelse af, hvilke løsninger der er de rette for de unge.

Kommunerne efterspørger krisecentrets opbakning til deres indsatser

Kommunerne efterspørger, at krisecentret i deres rådgivning i højere grad tager højde for, når kommunen har iværksat indsatser for de unge eller starter indsatser op. En leder fra Gentofte Kommune fortæller om situationer, hvor de oplever, at rådgivningens fokus på den unges ret betyder, at forandringen, der gerne skal ske, bremses:

"Jeg synes, udfordringen i de sager, hvor det er gået galt, har været, at Joannahuset har hjulpet den unge med at sige, "Det her er min ret". Ja, okay, men det kommer vi ikke videre af. Det er på den måde ikke konstruktivt, og dermed heller ikke hjælpsomt for den unge, fordi det kan man jo stå nok så meget på, men hvis vi skal skabe en forandring, skal vi skabe den sammen." (Leder, Gentofte Kommune)

I Gentofte Kommune har de oplevet sager, hvor de unge er i anbringelse, da de kontakter Joannahuset. I de sager savner

kommunen, at krisecentret bakker op om anbringelsen som indsats og de udviklingsmuligheder, kommunen vurderer, at der er i indsatsen.

I Tårnby Kommune supplerer de med en oplevelse af, at rådgivningen i Joannahuset kan give de unge urealistiske forventninger til hvilke løsninger, der kan komme på tale, men også tempoet i hvor hurtigt, det kan gå:

"Det er unfair at sætte de forventninger i hovedet på et ungt menneske, at kommunen bare kan fikse noget så hurtigt. Det kommer meget sjældent til at gå i det tempo, og det er heller ikke sikkert, at det er det rigtige. De forventninger gør jo, at barnet også bliver isoleret fra kommunen. I hvert fald oplever sig endnu mere væk: "Ingen vil hjælpe mig."" (Medarbejder, Tårnby Kommune)

KAPITEL 6

Erfaringer med Joannahusets brobygning

Dette afsluttende kapitel handler om Joannahusets brobygning til øvrige eksisterende tilbud, herunder hvordan krisecentret forstår deres brobyggende rolle, og hvordan de unge oplever Joannahusets brobygning. Kapitlet belyser også aspekter af den direkte kontakt og dialog mellem Joannahuset, kommunerne og forældrene. Kapitlet belyser:

- Hvordan oplever Joannahuset, kommuner og unge sammenhængen og overgangen til eksisterende rådgivnings- og støttetilbud?

JOANNAHUSETS BROBYGGENDE AKTIVITETER

Joannahuset fortæller i interviewet, at deres brobygning grundlæggende har til formål at understøtte de unge i at mestre deres egen situation ved at styrke de unges relationer og kontakt til andre tilbud og aktører. Joannahuset uddyber med, at brobygningen ikke refererer til krisecentrets eget samarbejde med andre, men derimod handler om at understøtte de unge i deres kontakt og samarbejde med andre.

I interviewet med Joannahuset beskriver de, at brobygning indgår som en del af de fleste rådgivningsforløb. I praksis foregår brobygningen ved, at den unges rådgiver hjælper den unge med at tage kontakt til eksempelvis andre personer i den unges netværk, anbringelsessteder, organisationer eller myndigheder.

Som eksempler på brobyggende aktiviteter nævner Joannahuset følgende aktiviteter³⁸:

- Hjælp med at søge job
- Støtte til at fastholde fritidsaktiviteter
- Besøgsven, mens man er på sikret afdeling
- Støtte- og besøgsven som en del af at skulle falde til på et anbringelsessted eller i en plejefamilie
- Støtte til at flytte i egen bolig og hjælp med at komme på plads
- Fødselsdagsfejring, studenterkørsler
- Bisidning og støtte til at gå med til samtaler med for eksempel kommune, læge, abortsamråd eller i forbindelse med udredningsforløb i psykiatrien

”Det med at have blik for overgange i børns liv. Det er jo meget sårbare faser. (...) Vi oplever en gruppe af børn og unge, som er fattige på relationer, og hvor der er mange konflikter i deres relationer. I hvert fald periodevis afbrudte relationer. Der er det jo styrkende at have mulighed for at arbejde på den her måde - at mestre sin situation her og nu, men også på sigt.”
(Leder, Joannahuset)

³⁸ Joannahusets afrapportering 2023 for driftstilskud § 15.26.73.31.

Det er Joannahusets oplevelse, at forskellige aktører, herunder eksempelvis sagsbehandlere, ungehjem, plejefamilier og kontaktpersoner, har efterspurgt, at Joannahuset understøtter de unge i overgangene.

Brobygning til psykiatrien

I interviewet med Joannahuset fortæller medarbejdere og leder, at de sommetider modtager henvendelser fra unge med psykiske udfordringer, hvor krisecentret vurderer, at de ikke er det rette tilbud for den unge, eller at der er behov for kontakt til psykiatrien sideløbende med forløb i Joannahuset. Brobygningen til psykiatrien kan eksempelvis ske ved, at Joannahuset følger den unge på psykiatrisk akutmodtagelse, hjælper den unge med at komme i kontakt med egen læge for at blive udredt, støtter den unge til at fastholde et forløb i psykiatrien eller følger den unge til udrednings- eller behandlingssamtaler, hvis der er behov for det. Joannahuset kan også opleve, at behandlere fra psykiatrien brobygger til dem sideløbende med, at de unge er i et forløb i psykiatrien.

Medarbejderne i Tårnby og Gentofte Kommune oplever også, at Joannahuset i nogle tilfælde brobygger og beder kommunen tage over, når unge med eksempelvis udadreagerende adfærd eller unge med kognitive funktionsnedsættelser henvender sig til krisecenteret.

Joannahuset peger på, at et overlap i brobygningen kan styrke den unges tillid

Erfaringen hos Joannahuset er, at den gode brobygning er der, hvor der er et reelt overlap mellem Joannahuset og andre tilbud eller igangsatte indsatser. De beskriver, at en af styrkerne ved et overlap er, at medarbejderne i Joannahuset kan "låne" deres tillid til andre aktører omkring den unge:

"Dét, at et barn eller en ung har rakt ud i en særlig fase i sit liv og har stået i en krise, gør jo, at de kan få en særlig relation til en medarbejder i Joannahuset. Og det at man kan låne den tillid, der kan vi se en kæmpe styrke i det projekt."
(Leder, Joannahuset)

En af medarbejderne beskriver eksempelvis, at de har gode oplevelser med sager, hvor en af de primære rådgivere i Joannahuset kan være en del af den unges overgang til et andet tilbud. På den måde kan medarbejderne i Joannahuset gradvist støtte den unge i at opbygge en tryk relation til andre aktører, der på længere sigt betyder, at den unge ikke bliver ved med at have behov for kontakten til Joannahuset.

"Når det lykkes, at den primære rådgiver, der har haft kontakten til den unge i Joannahuset, kan være et led i at få barnet eller den unge til at falde til på institutionen, så lykkes det faktisk rigtig godt. Så er vores erfaring også, at barnet får mindre og mindre behov for kontakten til den primære rådgiver, fordi andre træder tydeligere frem."
(Medarbejder, Joannahuset)

Medarbejderne i Joannahuset beskriver, at det imidlertid kan være vanskeligt for andre aktører at forstå deres rolle i brobygningsarbejdet. De oplever en kritik af, at de ikke slipper kontakten til de unge med det samme, når den unge udskrives af husly, eller der iværksættes en støttende indsats:

“Vi hører blandt andet anbringelseshjem sige, at det bliver forstyrrende i et behandlingsforløb, eller at det kan børn ikke tåle.” (Leder, Joannahuset)

Det er imidlertid Joannahusets oplevelse, at det netop kan være styrken i brobygningen, at den unge har flere stærke relationer.

FORSØG MED TILBUD OM FRIVILLIGVENNER, MENTORER OG BESØGSFAMILIER

I SSA aftalen 2022 blev der afsat midler til udvidelse af Joannahusets rådgivningstilbud gennem tilbud om frivilligvenner, mentorer og/eller besøgsfamilier, der skal understøtte de unges netværk, hjælpe med kontakt til kommunen og bistå den unge i forhold til kobling til uddannelse eller beskæftigelse.

Joannahuset har løbende afreporteret på ordningen. I Joannahusets afreportering fra 2023³⁹ fremgår det, at krisecentret i 2023 har tilbudt flere end 50 unge aktiviteter i forbindelse med tilbuddet om frivilligvenner, besøgsfamilier, mentorer og bisiddere.

På baggrund af aftalen har Joannahuset indført to nye tiltag i deres rekrutteringsproces for frivillige, henholdsvis en "walk-and-talk" samt en føl-vagt i krisecentret. Joannahuset erfaringer med tiltagene er, at både fastholdelsen og matchet med nye frivillige er af højere kvalitet, og de har derfor besluttet at fortsætte tiltagene.

Joannahusets erfaringer med de forskellige tilbud er, de unge ofte har forskellige behov for støtte. Derfor oplever Joannahuset, at det er vigtigere for kvaliteten af indsatserne, at de individuelt tilpasses de unge frem for at arbejde med fast definerede tilbud om besøgsfamilie, frivilligvenner, mentorer og bisiddere.

³⁹ Joannahusets afreportering 2023 for driftstilskud § 15.26.73.31.

“Nogle af de tiltag, som vi særligt kan se er relevante, det er hjælp med at søge job, støtte til at fastholde fritidsaktiviteter, både når man er i et rådgivningsforløb og i et huslyforløb. Så det er både kortere forløb og længere forløb. Besøgsven, mens man er på sikret afdeling. Støtte og besøgsven som en del af det at skulle falde til på et anbringelsessted, et anbringelses-hjem, altså i en plejefamilie eller en ny anbringelse, eller i en hybel. Så de der overgange.” (Leder, Joannahuset)

I interviewene med kommunerne kommer det til udtryk, at de ikke har kendskab og erfaring med krisecentrets specifikke tilbud om frivilligvenner, mentorer og besøgsfamilier.

DE UNGES ERFARINGER MED BROBYGNING

I interviewene med de fire unge fortæller de alle om erfaringer med, at Joannahuset har støttet dem i deres kontakt til andre tilbud og aktører og i at mestre deres hverdag.

Mestring af hverdagen

En af de unge, Aya, fortæller, at Joannahuset hjalp hende med at søge uddannelse og job, svare på mails samt bruge e-boks. Aya fortæller blandt andet:

“De [Joannahuset] hjalp mig i en masse ting. Jeg fik et arbejde på grund af dem. Jeg er startet en hel uddannelse på grund af dem også. (...) Altså de var meget, meget gode til at hjælpe mig.” (Aya, ung i Joannahuset)

Aya beskriver videre i interviewet, at det har været en stor hjælp for hende, fordi hun har nedsat intelligens og oplever, at det kan være vanskeligt eksempelvis at søge jobs og bruge e-boks selv.

Kontakt til psykiatrien

To af de andre unge, Karla og Frida, har begge oplevet, at Joannahuset har støttet dem i at få hjælp i forbindelse med psykiske udfordringer. For både Karla og Frida har støtten været en del af deres rådgivningsforløb. Frida fortæller:

“Jeg havde meget slem angst. Det snakkede vi også meget om. Om hvordan jeg kunne få noget hjælp den vej.” (Frida, ung i Joannahuset)

Med hjælp fra Joannahuset påbegynder Frida derfor et forløb i psykiatrien. En af de andre unge, Karla, er allerede inden kontakten til Joannahuset begyndt i terapi i forbindelse med sin psykiske lidelse. Hun fortæller, at hendes psykiske udfordringer også har været et emne i rådgivningsforløbet hos Joannahuset:

”Joannahuset har hjulpet mig med både at passe de der samtaler, og om jeg syntes, at det hjalp og sådan nogle ting. (...) De har spurgt rigtig meget ind til, hvordan min sygdom var, og hvordan den påvirkede mig.” (Karla, ung i Joannahuset)

Gennem rådgivningsforløbet har hendes rådgivere i Joannahuset løbende støttet hende i at deltage i terapien og talt med hende om hendes behandlingsbehov.

De unges fortsatte kontakt til Joannahuset

For de unge, vi har talt med, indebærer brobygningen, at kontakten med Joannahuset ikke afbrydes helt. Brobygningen foregår sideløbende eller udfasende som en del af de unges forløb, hvor de fortsat søger støtte og/eller rådgivning i Joannahuset. De unge befinder sig i forskellige situationer i forhold til, om der er iværksat et støttetilbud. I Idas tilfælde venter hun på at få plads i en ungdomsbolig og modtager i den forbindelse fortsat rådgivning og støtte.

Aya fortæller, at det i dag er sjældent, at hun er i kontakt med de ansatte i Joannahuset. Hun henvender sig en gang i mellem til sin tidligere rådgiver for at få hjælp til blandt andet e-boks og jobsøgning, da hun ikke har fået tilbudt en kontaktperson i kommunen.

Karla har en tættere kontakt til Joannahuset. Hun har for nylig afsluttet sit huslyforløb i Joannahuset og er flyttet i en ungdomsbolig. Karla fortæller, at hun får støtte af Joannahuset i at falde til i sit nye hjem. Hun fortæller, at hun også stadig tager ind på krisecentret for støtte og omsorg:

”Jeg kommer der jo også meget nu. Stadigvæk. Fordi jeg savner det så meget. (...) man kan jo både komme, selvom man ikke har husly, til rådgivning, hvis man har brug for det, men det har jeg jo ikke rigtig haft, eftersom jeg er blevet anbragt og også har hjælp her med kontaktpersoner. Så jeg kommer bare for at hygge. Så spiller vi spil, laver mad, ser film. Bare hygger.” (Karla, ung i Joannahuset)

På samme vis fortæller Frida om betydningen af, at hun har et sted, hvor hun altid kan vende tilbage, hvis hun har behov for

det. Hun sætter pris på, at hun altid kan kontakte Joannahuset, hvis hun har brug for et råd eller har haft en dårlig dag.

KOMMUNER OG FORÆLDRES ERFARINGER MED BROBYGNING

Forældre og kommuner kan opleve, at de unges forløb ikke afsluttes i tide

Kommunerne og nogle af forældrene, som vi har interviewet, udtrykker sig kritiske over for, at de unges kontakt med Joannahuset i nogle tilfælde ikke afsluttes. De oplever, at forløbene fortsætter efter, at der er iværksat støtte eller på anden vis er faldet mere ro over de unges situationer. Kommunerne og forældre kan opleve, at der på den måde ikke nødvendigvis sker et overlap i de unges overgange, hvor krisecentret følger med den unge for at bidrage til at skabe tryghed, og at de unge derefter slippes.

Både i Gentofte og Tårnby Kommune udtrykker medarbejderne en bekymring for, om en langvarig kontakt kan risikere at fastholde den unge i en krisesituation, hvor den unge kan opleve, at det kun er Joannahuset, der kan hjælpe relevant.

En af forældrene problematiserer, at deres barn fortsat har en tæt relation til medarbejderne i Joannahuset, efter barnet er startet på en ungdomsuddannelse:

"I ferien er vores datter hjemme fra sin skole. Vi havde forskellige planer, men hun kunne ikke deltage, fordi hun skulle mødes på caféer med frivillige og medarbejdere fra Joannahuset. I stedet for at de som professionelle voksne siger, "Hvor er det dejligt, du har det godt på din skole nu", og "Måske skal du ikke bruge din ferie med nogen fra et krisecenter. Måske skal du lave almindelige ting"" (Kasper, forælder til ung i Joannahuset)

Forælderen oplever, at kontakten med Joannahuset står i vejen for, at deres datter deltager i familiearrangementer, ser venner og styrker relationer med andre jævnaldrende.

JOANNAHUSETS KONTAKT MED ANDRE AKTØRER

Joannahuset fortæller i interviewet, at de oplever at have åbnet huset mere op og har lært i højere grad at invitere andre fagpersoner ind. De nævner som eksempler medarbejdere fra unges kommende anbringelsessteder, kontaktpersoner og familiebehandlere. Lederen i Joannahuset udtrykker også, at de

**KRISECENTER
DER I HØJERE
GRAD INVITERER
FAGPERSONER
IND**

har åbnet op for, at blandt andre sagsbehandlere kan komme på krisecentret og afholde samtaler:

“Vi tænkte egentlig, dengang vi åbnede, at det ikke skulle være et sted, hvor der skulle være alle mulige udefrakommende til møder. Men det har vi gjort helt anderledes fra slut 2022. Det tror jeg virkelig er vejen frem, at åbne dørene på den måde.” (Leder, Joannahuset)

Joannahuset fortæller også, at de er blevet mere bevidste om at kommunikere ud, hvordan de ser deres formål og rolle. Det skyldes blandt andet, at uenigheder og konflikt kan være en uundgåelig del af det felt, de arbejder i. Uenigheder kan, ifølge Joannahuset, netop være årsagen til, at unge opsøger krisecenteret. Det kan være en uenighed mellem den unge på den ene side og en myndighed eller en forælder på den anden. Derfor samarbejder Joannahuset med foreningen Brobyggerne – Center for Dialogkaffe, hvor medarbejderne har taget en uddannelse i brobygning med det formål at skabe bedre dialog og konflikthåndtering.

Joannahuset afholder også dialogmøder med de kommuner, hvor der er størst snitflade af unge. Tårnby og Københavns Kommune oplever, at der er mere dialog med Joannahuset i dag end tidligere og større åbenhed i dialogen. Begge kommuner fortæller, at de har gode erfaringer med de fælles dialogmøder, hvor de blandt andet har drøftet underretninger (se kapitel 3). I Tårnby Kommune fortæller de om et dialogmøde, hvor kommunen og Joannahuset drøftede deres forskellige ståsteder:

“Jeg synes egentlig, at det var et fint samarbejds møde omkring vores uenigheder, og hvordan vi ser tingene forskelligt.” (Medarbejder, Tårnby Kommune)

Joannahuset og kommunerne udtrykker positivt, at de har dialog med hinanden. I dialogen får de indbyrdes større klarhed over deres tilgange og roller. Eksempelvis i forhold til hvordan Joannahuset forstår sin rolle i forhold til de unge, hvilket også kan hjælpe til bedre at afstemme kommunernes forventninger til krisecentret.

STØRRE ÅBENHED I DIALOGEN - OGSÅ OM DET DE ER UENIGE OM

KONTAKT MELLEM KØBENHAVNS POLITI OG JO- ANNAHUSET

JOANNAHUSETS KONTAKT MED POLITIET

Social- og Boligministeriet har bedt Ankestyrelsen undersøge, i hvilket omfang Joannahuset har været i kontakt med Københavns politi. De ønsker følgende belyst:

- Hvor mange gange har Joannahuset været i kontakt med Københavns Politi (telefonisk eller andet)?
- Hvor mange gange er Københavns Politi blevet tilkaldt og er mødt op på Joannahuset?

Ankestyrelsen har optalt Københavns Politis registreringer af deres kontakt til Joannahuset. Registreringerne er trukket fra politiets systemer, herunder deres vagtcentralens system og deres sagsbehandlingssystem (POLSAS). Politiet har bemærket, at hverken vagtcentralens system eller POLSAS er egentlige statistiksystemer, hvorfor tallene er behæftet med en vis usikkerhed.

Ankestyrelsen har identificeret følgende om Københavns Politis kontakt til og fremmøde i Joannahuset i perioden fra den 15. august 2020 til den 14. juni 2024:

Der har været kontakt mellem Joannahuset og Københavns Politi 209 gange.

Herunder skyldes:

- 83 tilfælde, at Joannahuset søger kontaktoplysninger på den sociale døgnvagt i forskellige kommuner.
- 45 tilfælde, at Joannahuset kontakter politiet:
 - I 14 tilfælde fordi en ung er mødt op på Joannahuset og gerne vil opholde sig der.
 - I 7 tilfælde skyldes kontakten, at Joannahuset har fået opkald fra forældre, der for eksempel truer med politianmeldelse eller at møde op på Joannahuset.
 - I 24 tilfælde skyldes kontakten noget andet. Det kan for eksempel være bekymringer om en ung, der er stukket af fra Joannahuset eller vurderes selvmordstruet.
- 39 tilfælde at politiet har taget kontakt til Joannahuset:
 - Heraf skyldes 35 tilfælde, at politiet henvender sig til Joannahuset for at søge oplysninger om, hvorvidt en savnet ung er i Joannahuset.

- I 4 tilfælde har politiet taget kontakt angående andre ting.
- 11 tilfælde (1 tvivlssag), at Joannahuset har hjulpet en ung med en anmeldelse, for eksempel anmeldelse af et voldeligt familiemedlem.

Københavns Politi har haft fysisk fremmøde ved Joannahuset 45 gange.

Herunder skyldes:

- 14 tilfælde, at politiet har været i Joannahuset for at undersøge, om en savnet person var at finde på stedet. I visse tilfælde var personen der, andre gange ikke.
- 14 tilfælde (2 tvivlssager), at politiet har været forbi Joannahuset på grund af tumult eller urolighed på eller ved stedet.
- 10 tilfælde (1 tvivlssag), at politiet har afleveret en ung i Joannahuset. Det kan være en ung, der er stukket af hjemmefra eller på grund af konflikt med et familiemedlem gerne vil afleveres i Joannahuset.
- 2 tilfælde, at politiet været forbi Joannahuset, fordi en ung har været udsat for vold og derefter har opsøgt Joannahuset.
- 3 tilfælde, at politiet er mødt op på grund af en ung, der har været selvmordstruet.
- 2 tilfælde, at politiet været forbi Joannahuset grundet andre forhold.

For nærmere gennemgang af, hvordan oplysningerne er registreret og kodet af Ankestyrelsen, henviser vi til bilag 1. Her gennemgår vi også de nødvendige forbehold for tallene.

BILAG 1

Undersøgelsens metode

I dette bilag beskriver vi undersøgelsens metode og empiriske grundlag. Derudover beskriver vi også de metodiske overvejelser, vi har gjort os undervejs. Erfaringsopsamlingen er baseret på følgende metoder:

- Interview med Joannahusets leder og medarbejdere
- Interview med ledere og medarbejdere i tre kommuner
- Interview med unge, der har været i kontakt med Joannahuset
- Interview med forældre til børn, der har været i kontakt med Joannahuset
- Gennemgang af otte sager, hvor Joannahuset har underrettet om en ung ind til Ankestyrelsen
- Gennemgang af Joannahusets registreringer om unge, der har henvendt sig til ungekrisecentret
- Gennemgang af Københavns Politis registreringer om deres kontakt med Joannahuset
- Gennemgang af de juridiske muligheder for at koble en boligindsats til Joannahusets tilbud
- Indhentning af oplysninger fra Social- og Boligministeriet samt Social- og Boligstyrelsens om deres registreringer af antal gange, Joannahuset har henvendt sig, fordi der er sket ændringer i forsøgsgodkendelsen, eller fordi forsøget har haft utilsigtede konsekvenser

UNDERSØGELSENS ARBEJDSSPØRGSMÅL

Undersøgelsen er en erfaringsopsamling med fokus på konkrete dele af Joannahusets tilbud, herunder særligt ungekrisecentrets målgruppe, rådgivning og brobyggende funktion. Vi besvarer følgende arbejdsspørgsmål i rapporten:

- 1) Hvad karakteriserer Joannahusets børne- og ungemålgruppe?
 - 1a) Hvor mange gange har Joannahuset rettet henvendelse til enten Social- og Boligstyrelsen eller Social- og Boligministeriet, fordi der er sket ændringer i ungekrisecentrets grundlag, eller fordi forsøget har vist sig at have utilsigtede konsekvenser?
- 2) Hvad er Joannahuset, de unge, kommuner og forældres foreløbige erfaringer med de ændrede rammer for husly?

2a) Hvordan er mulighederne i den nuværende lovgivning for at tilknytte en boligindsats til Joannahusets eksisterende opgaver?

3) Hvad er Joannahuset, kommuner, unge og forældres erfaringer med Joannahusets rådgivningstilbud og brobygningen mellem Joannahusets tilbud og øvrige, eksisterende støtte og rådgivningstilbud?

3a) I hvilket omfang har Københavns Politi været i kontakt med Joannahuset og haft fysisk fremmøde på ungekrisecentret?

INTERVIEW

Alle interview er gennemført som semistrukturerede interview og afholdt enten fysisk eller som telefoninterview i perioden maj til august 2024. Informanterne trækker på erfaringer tilbage fra krisecentrets åbning i august 2020 og frem til interviewtidspunktet i maj-august 2024.

Interviewene er transskriberet, kodet efter undersøgelsens temaer og derefter formidlet i rapportens kapitler. Alle informanter er tilbudt at få deres citater og pointer i høring. Det har informanterne, med enkelte undtagelser, benyttet sig af.

Interview med Joannahuset

Interviewet med Joannahuset er foretaget som gruppeinterview med leder og medarbejdere i Joannahuset.

Interviewet handlede om:

- Erfaringer med de ændrede regler for husly.
- Hvordan Joannahuset i praksis forstår og arbejder med definitionen af deres målgruppe som unge, der er i akut krise eller kriselignende situationer.
- Hvordan ungekrisecentret forstår indholdet og formålet med deres rådgivning.
- Hvordan de planlægger og arbejder med at sikre kvaliteten i rådgivningstilbuddet.
- Brobygning til videre forløb med anden etableret støtte omkring den unge.

Interview med kommuner

I undersøgelsen har vi foretaget gruppeinterview med tre kommuner, henholdsvis Gentofte, Tårnby og Københavns Kommune om deres erfaringer med Joannahuset. Interviewene blev afholdt fysisk i kommunerne og med deltagelse af medarbejdere fra myndighed- og udførerområdet samt faglige ledere.

Interviewene handlede om kommunernes erfaringer med:

- Unge i kommunen der har kontaktet Joannahuset
- Joannahusets tilbud, herunder rådgivning
- De ændrede regler for husly
- Overgangen fra rådgivning eller husly til anden etableret støtte omkring den unge

Udvælgelse af kommuner

Vi har udvalgt de tre kommuner på baggrund af oplysninger fra Joannahuset om, hvilke kommuner der har haft unge i husly hos Joannahuset, efter de nye regler er trådt i kraft.

Det varierer på tværs af de tre kommuner, hvor mange unge, de har kendskab til, som har haft kontakt til Joannahuset. Tårnby og Københavns Kommune er to af de kommuner med kendskab til flest unge, mens Gentofte Kommune har et mere begrænset erfaringsgrundlag.

Interview med unge

Vi har foretaget individuelle interview med fire unge, der har modtaget rådgivning og haft husly i Joannahuset. Interviewene har til formål at belyse de unges erfaringer med rådgivning og husly i Joannahuset samt sammenhæng med andre eksisterende tilbud.

Det har været muligt for de unge at bestemme, om de foretrak interview over telefonen eller ved et fysisk møde. Alle fire unge er interviewet telefonisk.

For at deltage i undersøgelsen har det været et kriterie, at de unge på interviewtidspunktet har været minimum 15 år, og de har dermed selv givet samtykke til at deltage i interviewet.

I interviewene har vi blandt andet spurgt ind til:

- Hvad der ledte op til, at de kontaktede Joannahuset.
- Hvilken hjælp og støtte de eventuelt har modtaget af Joannahuset, herunder hvad rådgivningen bestod i og havde til formål samt de unges erfaringer med husly.
- Hvilken støtte de unge eventuelt har modtaget af Joannahuset i overgange til andre støttetilbud, opstart af indsatser eller andet.

Rekruttering af unge

I forsøget på at rekruttere unge til interview har vi benyttet forskellige kanaler. Vi har udarbejdet en flyer med oplysninger om undersøgelsen, som blev delt med interviewkommunerne, DAV, Børns Vilkår (deres bisidderordning) og forskellige ungetilbud i København. Da denne strategi ikke resulterede i interviewaftaler er de fire unge rekrutteret gennem Joannahuset ud fra en systematik.

Systematikken har været, at Joannahuset har taget kontakt til de første 10 unge, som har haft husly fra en specifik dato i 2023, samt de første 10 unge, der har haft husly, efter de nye huslyregler trådte i kraft fra en specifik dato i 2024. Joannahuset har delt flyererne med de i alt 20 unge og oplyst dem om undersøgelsen samt spurgt til, om vi måtte kontakte de unge med henblik på et interview. Det gav seks unge samtykke til, hvorefter vi kontaktede dem telefonisk og fortalte mere om undersøgelsen og rammerne for interviewet. Vi har løbende været optagede af at give de unge valget om, hvorvidt de ville deltage i et interview og oplyse dem om, at de til enhver tid kunne trække deres samtykke tilbage. I to tilfælde blev interviewaftalerne ikke gennemført, da de unge blev forhindrede, mens de resterende fire aftaler blev gennemført som planlagt.

Forud for hvert interview har vi informeret de unge om, at deres navne og andre genkendelige oplysninger ikke vil fremgå i rapporten, og at de inden offentliggørelse kan få deres citater i høring. Forud for interviewet har vi derudover informeret de unge om vores underretningspligt.

Interview med forældre

Vi har foretaget fem interview med forældre til unge, der har modtaget rådgivning (og evt. husly) i Joannahuset. Fire af interviewene er foregået som individuelle interview, mens et interview er foretaget med et forældrepar.

Det har været muligt for forældrene at bestemme, om de foretrak interview over telefonen eller ved et fysisk møde. Fire af interviewene med forældre er foregået telefonisk, mens et interview foregik fysisk.

I interviewene har vi spurgt forældrene til:

- Oplevelser af, hvad deres børn har fået ud af at anvende Joannahuset
- Oplevelser med samarbejdet mellem Joannahuset, kommune og de unge

Rekruttering af forældre

I rekrutteringen af forældre har vi udarbejdet en flyer med oplysninger om undersøgelsen og interviewet. Denne flyer er blevet delt med interviewkommunerne samt Joannahuset, der har formidlet kontakt til forældre. Ligesom det er tilfældet for rekrutteringen af unge, har Joannahuset taget kontakt til forældre efter en systematik. Systematikken har fulgt samme logik som ved rekrutteringen af de unge. To af de interviewede forældre er rekrutteret gennem Joannahuset, mens fire (herunder forældreparret) er rekrutteret gennem interviewkommunerne.

DATA FRA JOANNAHUSETS EGNE REGISTRERINGER

I undersøgelsen inddrager vi data fra Joannahusets egne registreringer om de unge, som henvender sig til og bruger krisecenteret. Gennemgangen af Joannahusets registreringer har til formål at belyse, hvad der karakteriserer krisecenterets målgruppe samt omfanget og anvendelsen af husly.

Oplysninger om brugerne ved fysiske henvendelser og rådgivningsforløb

Det data, vi har efterspurgt og modtaget med oplysninger om de unge, er anonymiseret og baserer sig på to spørgeskemaer, som medarbejderne i Joannahuset udfylder. Det ene spørgeskema bliver udfyldt, når Joannahuset modtager en fysisk henvendelse fra en ny ung. Det andet spørgeskema bliver udfyldt efter den indledningsvise samtale med den unge, hvor den unge har fortalt om sig selv, sine ønsker og behov. Længden og omfanget på den første indledningsvise samtale kan være varierende.

Joannahuset oplyser, at deres dokumentation er tilpasset de unges behov. Derfor afhænger oplysningerne af, hvad den enkelte unge indledningsvist fortæller ved første henvendelse eller første rådgivningssamtale. Det betyder også, at der ifølge Joannahuset kan være forhold som for eksempel fysisk vold, som medarbejderne i Joannahuset ikke har kendskab til ved første henvendelse eller samtale, og som derfor ikke er inkluderet i registreringen.

Joannahuset påpeger, at de unges forløb kan variere i både form og varighed. Derfor er det også vigtigt at tage forbehold for, at den kvantitative dokumentationsform ikke nødvendigvis kan inkludere den kompleksitet, som forløbene kan indeholde.

Data er opgjort for perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. Det vil sige de første 3 år og 8 måneder, Joannahuset har haft åbent. I den periode er der i alt registreret fysiske henvendelser fra 756 unge, hvoraf 625 er påbegyndt et rådgivningsforløb.

Variabler ved fysiske henvendelser

- Dataindsamlingsfase
- Baggrundsdata (køn, aldersgruppe, region)
- Om den unge henvender sig anonymt
- Henvendelsesform (klokkeslæt, ugedag, år)
- Kommunikation, dvs. hvordan barnet eller den unge har hørt om Joannahuset
- Om den unge er ledsaget

Variabler ved rådgivningsforløb

- Bopæl
- Sociale forhold
- Familiære forhold
- Personlige forhold
- Om den unge har en sag i kommunen i forvejen samt uddybning
- Om den unge har modtaget omsorg forinden eller ved første rådgivning samt uddybning af omsorgsaktivitet
- Hvorvidt og hvor den unge har opsøgt hjælp før
- Rådgivningsemner i starten

Oplysninger om huslyforløb

Vi har også efterspurgt data fra Joannahuset om omfanget af huslyforløb for blandt andet at belyse anvendelse og tidlige erfaringer med de nye regler for husly. Tallene for husly er opgjort den 13. august 2024.

- Antal unge, der har haft husly i hele perioden fra 22. december 2020, hvor Joannahuset begyndte at kunne tilbyde husly, og frem til 13. august 2024
- Antal unge, der har haft husly, efter de nye regler for husly blev taget i brug den 8. februar 2024
- Antal unge, der har haft husly i mere end syv dage, efter de nye regler for husly blev taget i brug den 8. februar 2024
- Antal unge, der har brugt alle 7+7 dage og senere er blevet revisiteret⁴⁰, efter de nye regler for husly blev taget i brug den 8. februar 2024
- Antal unge mellem 12-13 år, der har haft husly, efter de nye regler for husly blev taget i brug den 8. februar 2024
- Antal unge, der har gjort brug af muligheden for at få husly i 48 timer med orientering frem for samtykke fra forældre, efter de nye regler for husly blev taget i brug den 8. februar 2024
- Antal unge, der efter 48 timer husly med orientering af forældrene har fået samtykke eller afslag på samtykke til husly

KVALITATIV GENNEMGANG AF SAGER

I undersøgelsen er der foretaget en kvalitativ gennemgang af otte sager, hvor Joannahuset har underrettet til Ankestyrelsen. Sagerne vedrører unge, der har modtaget rådgivning og eventuelt også haft husly i Joannahuset.

⁴⁰ Revisitering kan ske i særlige situationer, hvis Joannahuset vurderer, at der er tale om en ny situation. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis der sker et sammenbrud i den løsning, der var fundet på den unges situation.

I rapporten er sagerne anvendt til at uddrage eksempler på hændelsesforløb, som både omhandler unges forløb op til og under deres kontakt med Joannahuset. Sagerne er beskrevet i anonymiseret form, hvor personlige oplysninger eller specifikke detaljer om de unge og deres forløbet enten er fjernet eller ændret. Et greb for at anonymisere de unges sagsforløb har også været at sammensætte og kombinere oplysninger eller andre forhold i sagerne.

Sagerne giver indblik i de unges familieforhold, hvordan den unges situation bliver håndteret af forskellige aktører, og de unges ønsker og behov til for eksempel støtte og tiltag. Der er tale om en kvalitativ gennemgang af sager, og dermed ikke en juridisk vurdering af kommunens eller Joannahusets håndtering af en sag.

Det er vigtigt at tage forbehold for, at sagerne ikke kan ses som repræsentative for alle sager, hvor unge søger støtte i Joannahuset, da det er sager, hvor Joannahuset har underrettet til Ankestyrelsen. Vi kan ikke opstille en præcis beskrivelse af, hvad der systematisk kendetegner disse sager. Der er imidlertid et vis mønster i, at der tidligere i sagernes forløb er underrettet til handlekommunerne, men at de unge fortsat står i situationer, der giver anledning til bekymring i Joannahuset, hvorfor de underretter direkte til Ankestyrelsen.

Udvælgelse af sager

Formålet med udvælgelsen af sager har været at få indblik i forskellige typer af sagsforløb. De inkluderede sager er derfor udvalgt på baggrund af et kriterie om størst mulig variation i den unges problemstilling, kommunens kendskab til den unge forinden kontakten med Joannahuset, sagsforløbets resultat (anbringelse/hjem til familie/studiebolig/andet) samt kommune og forældrenes inddragelse.

For at sagsgennemgangen bedst muligt skal afspejle en aktuel praksis har vi udvalgt nylige sager fra 2023 og 2024.

DATA FRA KØBENHAVNS POLITI

Ankestyrelsen har modtaget Københavns Politis registreringer af kontakt til Joannahuset i vagtcentralens system og i deres sagsbehandlingssystem (POLSAS). Rigspolitiet har vurderet, at Københavns politikreds er mest relevant, da Joannahuset har adresse i kredsen.

Ankestyrelsen har optalt registreringerne og samlet op på, hvilken form for kontakt, der har været tale om. Da de to systemer ikke er lavet til at producere statistik kan tallene være forbundet med usikkerheder.

Ankestyrelsen har modtaget 247 meldeblanketter og 40 sager, der har været registret af Københavns Politi mellem den 15. august 2020 og den 14. juni 2024.

Optælling af hændelser i meldeblanketter

Københavns Politi har oplyst, at en meldeblanket er et internt arbejdsdokument, der bruges af politiets vagtcentral. Det er ofte kortfattede noter i eksempelvis stikordsform om meldinger, politimæssige dispositioner og oplysninger. Hver note er noteret med tidspunkt og dato. Dette med henblik på, at vagtchefen og de øvrige politipersonale i vagtcentrale kan følge med i hændelser. Politiet laver ikke validering af indholdet i meldeblanketter.

Meldeblanketterne kan strække sig over flere dage og hændelser. Eksempelvis hvis en ung flere gange er forsvundet. Ankestyrelsen har baseret optællingen på hver enkelt hændelse, så en ung, der meldes savnet to gange på 14 dage, vil blive registreret som to separate hændelser, selvom der reelt kun er tale om én meldeblanket.

Optælling af hændelser i POLSAS

Københavns Politi har også oplyst, at POLSAS er dansk politis system til sagsstyring og rapportskrivning for både straffesager og administrative sager. En sag i POLSAS er en elektronisk samling af politirapporter og øvrige relevante dokumenter. Københavns Politi har også oplyst, at en hændelse med eksempelvis en ung tilknyttet Joannahuset, godt kan være registreret i både en sag og en meldeblanket. Da Københavns Politi har anonymiseret det materiale, Ankestyrelsen har modtaget, kan det betyde, at de 21 hændelser, som fremgår af de 40 sager, som vi har modtaget fra politiet også kan være registreret i meldeblanketter. Den samlede kontakt mellem politiet og Joannahuset, kan derfor være overestimeret med op til 21 tilfælde.

Opsamling på kontaktformen

Som nævnt bruges meldeblanketter som politiets interne arbejdsdokument. Dermed er sproget af intern karakter, som kan være vanskeligt at tolke i Ankestyrelsens optælling af sagerne. Eventuelle tvivlsspørgsmål er blevet vendt internt i Ankestyrelsen, ligesom enkelte hændelser er blevet registreret som tvivlssager, da Ankestyrelsen ikke har kunne vurdere om der er tale om kontakt.

Andre usikkerheder i tal og vurderinger

Rigspolitiet har vurderet, at Københavns politikreds er mest relevant, da Joannahuset har adresse i kredsen. Dette betyder, at tallene for kontakten mellem Joannahuset og politiet må formodes at være højere, hvis Ankestyrelsen havde materiale fra alle landet politikredse tilgængeligt⁴¹.

Københavns Politi har fundet registreringerne ved at søge på "Joannahuset" og andre alternative stavemåder, såsom "joanna huset" og "johannahuset". Der kan være sager eller meldeblanketter, hvor Joannahuset er stavet forkert eller registreret som adresse og derfor ikke indgår i materialet.

Ankestyrelsen vurderer, at det er svært at konkludere om tallene for kontakten mellem Politiet og Joannahuset er højt eller lavt, da der ikke findes sammenlignelige tal fra andre lignende tilbud til børn og unge.

⁴¹ I en "stikprøve" fra Midt- og Vestsjælland Politi blev der identificeret i alt 4 sager i perioden, hvilket kan tyde på, at politiets kontakt til Joannahuset koncentrerer sig om København.

BILAG 2

Joannahusets rådgivning

I dette bilag gennemgås, hvordan Joannahuset beskriver og forstår deres rådgivningstilbud til de unge. Herunder hvordan de planlægger og arbejder med at sikre kvalitet i rådgivningen. I bilaget belyser vi:

- Joannahusets forståelse og planlægning af rådgivningen
- Joannahusets arbejde med at sikre kvaliteten af rådgivningen

Vi fokuserer på Joannahusets socialfaglige og rettighedsbaserede rådgivning for unge, der henvender sig til ungekrisecenteret. Ud over den rettighedsbaserede rådgivning, tilbyder Joannahuset også retshjælp, som varetages af en advokat.

Gennemgangen bygger, ud over data fra Joannahuset og interview med Joannahuset, også på en rapport, som Joannahuset har udarbejdet i forbindelse med at de blev akkrediteret i 2022⁴².

§

TILDELINGSKRITERIER VEDRØRENDE RÅDGIVNING FOR ANSØGNING TIL UNGEKRISECENTER

Der gælder følgende faglige krav vedrørende krisecentrets rådgivningstilbud jf. Bekendtgørelse om ansøgningspuljen til ungekrisecenterets § 7:

- 1) Ungekrisecenteret skal være et fysisk sted med gratis rådgivningstilbud for personlige henvendelser, som skal levere rådgivning og vejledning i trygge rammer for børn og unge i krise eller i kriselignende situationer.
- 2) Børnene og de unge skal kunne henvende sig anonymt til centeret.
- 3) Børnene og de unge skal modtage rådgivning og vejledning, som passer til deres behov.

Organisering og faglig tilgang

De unge i rådgivningsforløb bliver tilknyttet to primære rådgivere, der er fuldtidsansatte i Joannahuset. Joannahuset beskriver følgende om deres faglige tilgang til rådgivningen:

⁴² Kvalitetsrapport for Joannahuset (2022) er udarbejdet af Joannahuset i forbindelse med en proces om at blive akkrediteret via RådgivningsDanmark.

JOANNAHUSETS FAGLIGE TILGANG TIL RÅDGIVNINGEN

Rådgivningen er ifølge Joannahuset⁴³:

- *Rettighedsbaseret*, idet der er fokus på at hjælpe de unge til at blive bekendt med deres rettigheder og muligheder.
- *Multiteoretisk*, idet de forholder sig nysgerrigt og undersøgende i forhold til hvilken teori og metode, der er bedst at anvende i den konkrete situation. Joannahuset skriver, at de prioriterer relationsarbejde højt, og at aktiviteter som gåture og madlavning er metoder, de bruger i rådgivningen til at skabe gode relationer.
- *Baseret på "det dobbelte blik"* i den forstand, at man har et blik for, at en specifik væremåde hos en ung på samme tid kan være en styrke og en sårbarhed.

Rådgivningen er ifølge Joannahuset baseret på følgende principper⁴⁴:

- *Mulighedsrummet*, som betyder, at der kan være et åbent vindue for at hjælpe den unge, når den unge vælger at række ud. Mulighedsrummet kan opstå alle tider af døgnet, hvorfor krisecentret er døgnåbent, og der altid er rådgivere på vagt.
- *De unge vælger selv deres to rådgivere*. De tre skal i fællesskab lave en målsætning for den unge og undersøge barnets situation og forløb nærmere.
- *Anonymitet*. Muligheden for anonym rådgivning giver de unge mulighed for at tale om svære emner, som de ellers ikke ville tale med en voksen om. Nogle unge har brug for at tale om og overveje deres situation i læn- gere tid, inden de for eksempel er parate til at underrette kommunen om deres situation⁴⁵.

I interviewet beskriver Joannahuset desuden deres rådgivning som:

- *Samskabende*, idet Joannahuset vurderer, at det er vigtigt at rådgivningen ikke er baseret på et giver-modtager forhold, men i stedet på et ligeværdigt samarbejde. Forløbene søges formet efter de unges ekspertviden om egen situation samt

⁴³ Kvalitetsrapport for Joannahuset (2022).

⁴⁴ Kvalitetsrapport for Joannahuset (2022).

⁴⁵ Det fremgår desuden af Bekendtgørelsen om ansøgningspuljen til ungekrisecenter § 7, at de unge skal kunne henvende sig anonymt til krisecentret (BEK nr. 293 af 27/03/2020).

de kompetencer og den faglige og personlige viden, som de forskellige ansatte besidder i Joannahuset.

- *Dynamisk*, idet den hænger tæt sammen med deres tilbud om omsorg og husly. Rådgivningen fungerer derfor ikke som et fast kronologisk forløb, men foregår på tidspunkter og måder, som passer til den unges situation og behov.
- *Kreativ*, idet rådgivningen tager afsæt i nysgerrighed og undren i forbindelse med undersøgelsen af den unges situation. Der arbejdes med forskellige børnevenlige metoder, hvor både de unge og ansatte arbejder med at visualisere deres viden, perspektiver og idéer. Det kan være gennem tekst, lyd, billede eller video.

Indhold i rådgivningen

Joannahuset registrerer hvilke emner, de indledningsvist har rådgivet om (se tabel 8.1). Data viser, at mere end hver tredje ung (36 procent) får vejledning om muligheden for eller støtte i at lave en underretning. Joannahuset fortæller, at de tidligt i forløbene vejleder om underretning, da de skal forklare de unge om deres underretningspligt, og også da de unge kan henvende sig med et ønske om at etablere kontakt til kommunen. Herefter er det hyppigste rådgivningsemne 'Afklaring af ønsker og behov', hvilket gælder 31 procent af de unge.

TABEL 8.1 EMNER VED FØRSTE RÅDGVINING

	Antal	Procent
Vejledning/støtte i at lave en underretning	227	36%
Afklaring af ønsker og behov	193	31%
Vejledning/støtte i at anmode om anbringelse	117	19%
Gennemgang af sagsprocesser	65	10%
Vejledning/støtte i at flytte hjemmefra (herunder dispensationsansøgninger)	49	8%
Vejledning/støtte i at klage over en afgørelse	47	8%
Vejledning/støtte om skift/valg af anbringelsessted	29	5%
Vejledning/støtte i at anmode om aktindsigt	18	3%
Vejledning/støtte i politianmeldelse (f.eks. ift vold, voldtægt)	13	2%
Andet*	259	41%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. Da det har været muligt at angive flere svar, summer tabellen til mere end 100 procent.

*Kategorien 'Andet' indebærer blandt andet 'Vejledning om og/eller brobygning til psykiatrien', 'Gennemgå aktindsigt', 'Rådgivning om efterværn', 'Rådgivningsmuligheder ifht. LGBT+' og 'Rådgivning om rettigheder som anbragt'.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

Kvalitetssikring af rådgivningen

Det fremgår af interviewet med Joannahusets medarbejdere, at det kun er fuldtidsansatte fagpersoner, der varetager rådgivningsforløbene. De deltidsansatte kan varetage modtagelserne af de unge, men ikke være ansvarlige for eller primær rådgiver i rådgivningsforløbene. Joannahuset fortæller, at der altid er skemalagt tre fuldtidsansatte på dagvagt og på aftenvagt. Om natten er det to deltidsmedarbejdere med fuldtidsansatte til rådighed på kald hele natten.

Joannahuset fortæller i interviewet, hvorfor det er vigtigt, at rådgivningen varetages af fagpersoner:

"Der er jo mange børn og unge, som ikke aner noget om, hvad der sker, hvis man rækker ud efter hjælp i sin kommune. Hvad er det for nogle processer, der går i gang? Derfor er det også vigtigt, at det er fagpersoner. Altså at det for eksempel er socialrådgivere, som har de samtaler med børn og unge, og som har viden om, "Hvad er det så, der sker, når den underretning kommer ind i kommunen?", og "Hvad er en 24 timers vurdering?" (Medarbejder, Joannahuset)

Joannahuset fortæller videre, at de i rådgivningen gennemgår forskellige scenarier med de unge i forhold til, hvis kommunen vender tilbage og eksempelvis ikke vurderer situationen akut eller måske ønsker en børnesamtale. Der udtrykker Joannahuset at de ønsker at klæde de unge på til at kunne indgå i forløbene med kommunen, og at det varetages af medarbejdere med faglig viden.

Tiltag til at sikre den faglige kvalitet i rådgivningen

Joannahuset beskriver, at de har en række tiltag, der skal sikre den faglige kvalitet i rådgivningen. De er som nævnt akkrediteret via AkkrediteringDanmark, og siden 2022 har de indsamlet brugerevalueringer, som de udtrykker at bruge aktivt til at kvalitetssikre rådgivningen.

Introduktionsforløb for alle rådgivere

Alle nye medarbejdere indgår ifølge Joannahuset i et oplæringsforløb i løbet af det første halve års ansættelse. Forløbet består af⁴⁶:

- "Følvagter" sammen med en erfaren fuldtidsmedarbejder
- Sparring med en fuldtidsmedarbejder, som har ansvar for at den nye medarbejder kommer godt i gang
- Fire introkurser:
 - Introkursus 1: Joannahusets børnesyn, værdier og ret-tighedsbaserede grundlag
 - Introkursus 2: Mødet med børn og unge i krise

⁴⁶ Kvalitetsrapport for Joannahuset (2022).

- Jura og lovgivning – Introduktion og øvelser til jura og lovgivning, som er særlig relevant i Joannahusets rådgivning
- Rådgivningsmetoder og tilgange – Introduktion og øvelser til metoder og tilgange i rådgivningen

Alle kurser varetages ifølge Joannahuset af interne medarbejdere i Joannahuset, på nær introkursus 2 om mødet med børn og unge i krise, der varetages af en ekstern underviser.

MEDARBEJDETSAMMENSÆTNING BLANDT LØNNEDE MEDARBEJDERE I JOANNAHUSET

Joannahuset fortæller, at de er 17 medarbejdere i fuldtidsgruppen, som ud over rådgivere indeholder en administrativ medarbejder, en frivilligkoordinator, en udviklingsmedarbejder, en kommunikationsmedarbejder samt en rådgivningsansvarlig. Rådgiverne har følgende uddannelsesbaggrunde:

- En stor del er socialrådgiveruddannede, hvoraf mange har erfaring fra kommunale myndighedsafdelinger
- En psykolog
- To socialpædagoger
- En jurist
- Et par stykker, som har andre uddannelser, for eksempel cand.mag. med en psykoterapeut uddannelse oveni og pædagogisk sociologi

De deltidsansatte er typisk studerende, herunder:

- Socialrådgiverstuderende
- Psykologistuderende
- Enkelte er jura-, sygeplejerske-, medicin- eller pædagogstuderende

Derudover:

- En advokat ansat 16 timer ugentligt til opbygning af krisecentrets retshjælp

Løbende faglig støtte til rådgiverne

For at sikre løbende støtte til den enkelte rådgiver har Joannahuset følgende aktiviteter:

- Tirsdagsmøder: faste ugentlige møder mellem ledelse og fuldtidsmedarbejdere
- Ugentlige faglige konsultationer mellem primære rådgivere, rådgivningsansvarlig og leder
- Ekstern supervision:
 - Faste supervisionsgrupper på tværs af medarbejdergrupper hver 8. uge

- Fast supervision kun for fuldtidsgruppen hver 6. uge
- Mulighed for løbende ad hoc supervision for både deltid- og fuldtidsansatte
- Fællesmøder for ledelse, fuldtids- og deltidsansatte hver 6. uge
- Deltidsmøder for medarbejderne på deltid cirka hver anden måned
- Kvartalsvise faglige workshops.
- Adgang til faglig sparring med ledere og rådgivningsansvarlig døgnet rundt
- Udviklingsdage
- En årlig tur med et tema for faglig udvikling
- Arbejdshåndbøger med rådgivningstemaer samt beskrevne faglige metoder og tilgange i akkrediteringsrapporter

BILAG 3

Data fra Joannahuset

TABEL 9.1 KØN FOR UNGE DER HAR HENVENDT SIG FYSISK TIL JOANNAHUSET

	Antal	Procent
Pige	473	63%
Dreng	261	35%
Andet	16	2%
Ikke angivet	6	1%

Note: Tabellen er baseret på 756 unge, der fysisk har henvendt sig til Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

TABEL 9.2 ALDER FOR UNGE DER HAR HENVENDT SIG FYSISK TIL JOANNAHUSET

	Antal	Procent
Under 12 år	11	1%
12-14 år	182	24%
15-17 år	514	68%
18+ år	42	6%
Ikke angivet	7	1%

Note: Tabellen er baseret på 756 unge, der fysisk har henvendt sig til Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

TABEL 9.3 REGION FOR UNGE DER HAR HENVENDT SIG FYSISK TIL JOANNAHUSET

	Antal	Procent
Region Hovedstaden	470	62%
Region Sjælland	172	23%
Region Midtjylland	60	8%
Region Syddanmark	35	5%
Region Nordjylland	5	1%
Andet, f.eks. udlandet	14	2%

Note: Tabellen er baseret på 756 unge, der fysisk har henvendt sig til Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

TABEL 9.4 FØLGESKAB VED FYSISKE HENVENDELSER TIL JOANNAHUSET

	Antal	Procent
En ven	331	44%
Ingen, kommer alene	218	29%
Mere end én ven	71	9%
Politiet	49	6%
En professionel	36	5%
En vens forælder	32	4%
Storesøster/-bror	21	3%
Lillesøster/-bror	17	2%
En kæreste	11	1%
Andet familiemedlem (bedsteforældre/onkel/tante/fætter/kusine)	11	1%
Mor/far	9	1%
Andet*	33	4%

Note: Tabellen er baseret på 756 unge, der fysisk har henvendt sig til Joannauset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. Det har været muligt at angive flere svar, og tabellen summer derfor til mere end 100 procent. *Kategorien 'Andet' indebærer blandt andet 'Tidligere kontaktperson' og 'Netværksperson', 'Kærestes mor/far'.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannauset.

TABEL 9.5 UNGES UDDYBELSE AF DERES SAG I KOMMUNEN

	Antal	Procent
Er anbragt uden for hjemmet	122	20%
Har talt med sin sagsbehandler	120	19%
Er bekendt med, at der er lavet underretninger før	84	13%
Har været anbragt uden for hjemmet	64	10%
Ved ikke, registreret før skæringsdato 15.10.2020	39	6%
Har en kontaktperson	28	4%
Har et forløb ved ungdomskriminalitetsnævnet	19	3%
Har familiebehandling	18	3%
Har haft familiebehandling	15	2%
Har fået bevilliget psykolog	12	2%
Skal (gen)anbringes	9	1%
Paragraf 50-undersøgelse i gang	9	1%
Har en åben indlæggelse i psykiatrien	4	1%
Andet	103	16%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. I alt har 405 af unge uddybet deres sag i kommunen. Da det har været muligt at angive flere svar, summer tabellen til mere end 100 procent.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.

TABEL 9.6 UNGES BRUG AF OMSORGSAKTIVITETER I BEGYNDELSEN AF DERES RÅDGIVNINGSFORLØB

	Antal	Procent
Mad og drikke	285	46%
Få en pause	261	42%
Få varmen	76	12%
Toiletting	53	8%
Komme i bad	42	7%
Havde brug for tøj	40	6%
Få vasket tøj	25	4%
Lægebesøg	6	1%
Andet	16	3%

Note: Tabellen er baseret på 625 unge, der har haft et rådgivningsforløb hos Joannahuset i perioden 15. august 2020 til 14. april 2024. I alt har 385 unge gjort brug af omsorgsaktiviteter i begyndelsen af deres rådgivningsforløb. Da det har været muligt at angive flere svar, summer tabellen derfor til mere end 100 procent.

Kilde: Ankestyrelsens beregninger på baggrund af data fra Joannahuset.